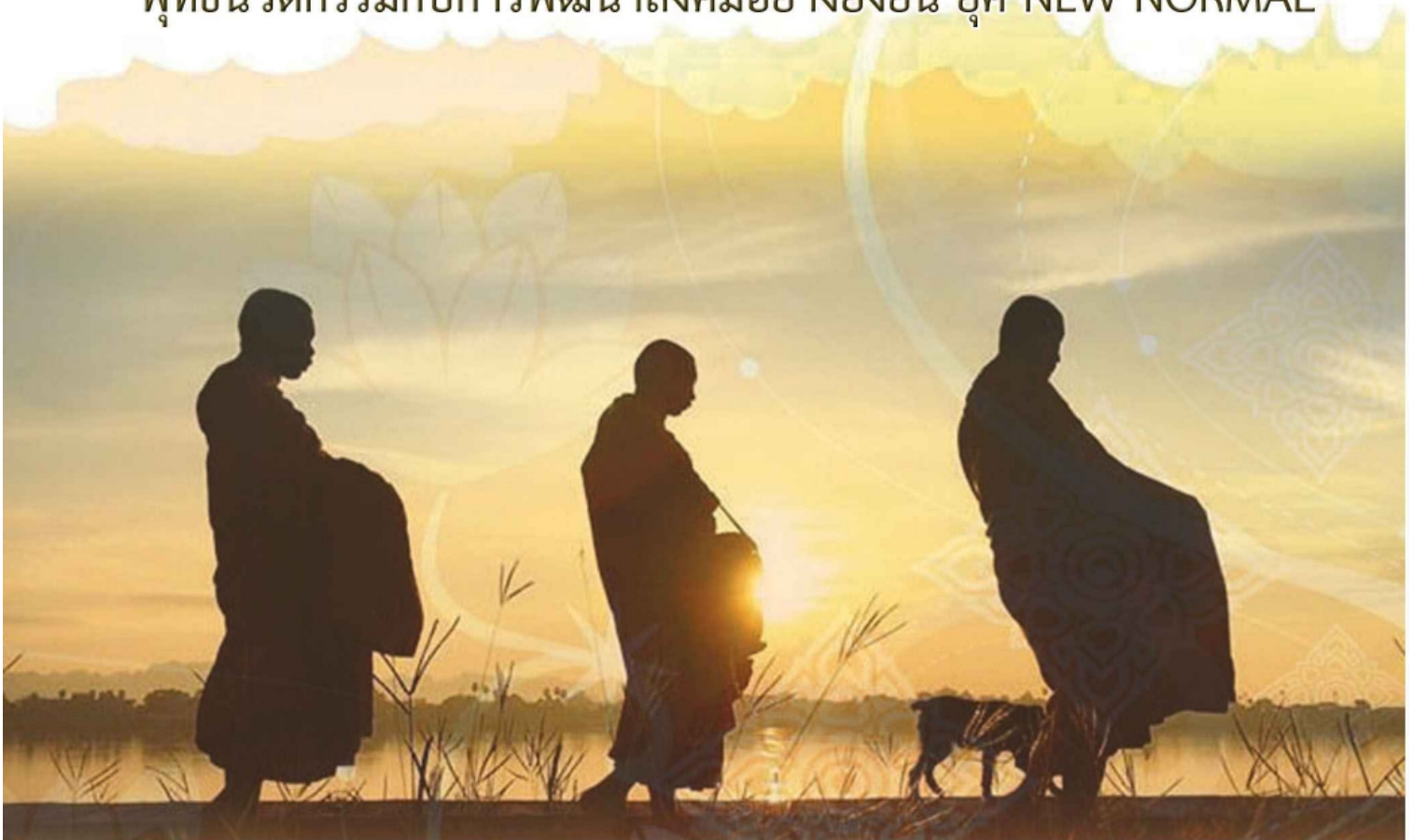

การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๒

“พุทธนวัตกรรมกับการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน ยุค NEW NORMAL”

บทความวิจัย
และบทความวิชาการ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ
Conference Proceedings

การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๒ MCU Phrae Congress II
เรื่อง

“พุทธนวัตกรรมกับการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนยุค New Normal”

“Buddhist Innovation and Sustainable Social
Development in New Normal”

๓ - ๔ มิถุนายน ๒๕๖๕

ณ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่
พิมพ์เผยแพร่

(ข)

- ที่ปรึกษา** : พระธรรมวัชรบัณฑิต,ศ.ดร. พระเทพปวรมณี,รศ.ดร.
พระเทพเวที,รศ.ดร. พระสุธีรัตนบัณฑิต,รศ.ดร.
รศ.ดร.โกนิภูฏ์ ศรีทอง นายสุขุม กั่นกา
- บรรณาธิการ** : พระราชเชษฐาภรณ์,รศ.ดร.
พิมพ์ครั้งแรก : มิถุนายน ๒๕๖๕
- จำนวนพิมพ์** : เนื่องในงานโครงการประชุมวิชาการระดับชาติ
ครั้งที่ ๒ MCU Phrae Congress II เรื่อง “พุทธนวัตกรรมกับการพัฒนา
สังคมอย่างยั่งยืนยุค New Normal”
“Buddhist Innovation and Sustainable Social Development
in New Normal”
วันที่ ๓ - ๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕
- จัดรูปเล่ม** : พระมหาสิทธิชัย ชยสิทธิ,ดร. พระอธิการศักดิ์ดา ฉันทโก,ดร.
พระมหาฐิติพงษ์ วรทสสี นายธีรวัฒน์ จันทร์จำรัส
นางสาวนพรัตน์ รัตนวงศ์ นางสาวพัชรวรรณ สวัสดิ์
- จัดพิมพ์โดย** : คณะกรรมการฝ่ายวิชาการ โครงการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๒
MCU Phrae Congress II เรื่อง “พุทธนวัตกรรมกับการพัฒนาสังคมอย่าง
ยั่งยืนยุค New Normal” มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตแพร่ ๑๑๑ หมู่ ๕ ตำบลแม่คำมี อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่
รหัสไปรษณีย์ ๕๔๐๐๐ หรือติดต่อสอบถาม โทร.๐๕๔-๖๔๖๕๘๕
- ตรวจทาน** : พระครูโสภณกิตติบัณฑิต,ผศ.ดร. รศ.พูนทรัพย์ เกตุวีระพงศ์
ดร.ธาดา เจริญกุล
- ออกแบบปก** : นายกริช อินเต็ม
- พิมพ์ครั้งที่ ๑** : จำนวน ๕๐๐ เล่ม
- พิมพ์ที่** : โรงพิมพ์ ไทยอุตสาหกรรมพิมพ์ ๑๖๔/๖ ถนนยันตรกิจโกศล ตำบลในเวียง
อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ๕๔๐๐๐ โทรศัพท์ ๐๕๔ - ๕๒๔๒๙๙

(ค)

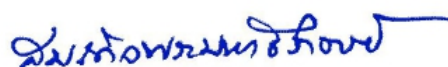
คำปรารภ

ในโอกาสสำคัญที่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ได้บริหารจัดการศึกษาซึ่งเป็นการพัฒนาสติปัญญาของพระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์มา เป็นเวลานานถึง ๓๕ ปี ในวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๕ (พ.ศ.๒๕๓๐-๒๕๖๕) ตามพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ที่ทรงสถาปนาสถาบันแห่งนี้ อีกทั้งในปี ๒๕๖๕ นี้ มหาวิทยาลัย ได้กำหนดให้มีโครงการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๒ เรื่อง “พุทธนวัตกรรมกับการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนยุค New Normal” ในวันที่ ๓ - ๔ มิถุนายน ๒๕๖๕ จึงเป็นสิ่งที่ต้องอนุโมทนา และแสดงความชื่นชมยินดียิ่ง เป็นเบื้องต้น

การบริหารจัดการศึกษา ในลักษณะการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของวิทยาเขตแพร่ ที่ผ่านมานั้น ทำให้ทราบชัดเจนว่า กว่าจะดำเนินการบริหารจัดการศึกษา มาถึง ๓๕ ปีนั้น ต้องอาศัยความสมัครสมานสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจ อีกทั้งสติปัญญาและกำลังทรัพย์มา อย่างมากมายมหาศาล และต่อเนื่องจนเป็นผลสำเร็จอย่างมั่นคง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ของผู้ที่เกี่ยวข้องมากมาย ทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ ที่มีความพร้อมเพรียงและเพียรพยายามที่จะร่วมกันจรรโลงส่งเสริมการศึกษา ที่บูรณาการวิชาการกับศาสนาศิลปวัฒนธรรม ในส่วนภูมิภาค อีกทั้งยังเชื่อมโยงกับคณะสงฆ์ ส่วนราชการ สถานศึกษา และชุมชน ในพื้นที่ในจังหวัดแพร่ และหน่วยงานต่าง ๆ เป็นอย่างดีเยี่ยม เมื่อมีความพร้อมเพรียงกัน จัดให้มีโครงการประชุมวิชาการระดับชาติด้วยแล้ว ย่อมแสดงให้เห็นถึงความเข้มแข็งและพัฒนาการ ของวิทยาเขตแพร่ ชัดเจน อย่างเป็นรูปธรรม

ในโอกาสอันเป็นวาระที่สำคัญนี้ ขออนุโมทนา ต่อผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต และผู้เกี่ยวข้อง ที่ได้ร่วมกันสรรค์สร้างสิ่งที่ดีงาม เพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยทุกมิติ และขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย ได้โปรดอภิบาลและประทานพร ให้ทุกท่าน เจริญรุ่งเรืองไปพลุลย์ ในจตุรพิธพรชัย คือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ พร้อมทั้งปฏิภาณ ธรรมสารธนาสารสมบัติ โดยทั่วกัน เทอญฯ

(สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า)

กรรมการมหาเถรสมาคม

เจ้าอาวาสวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร

ประธานสภาวิทยาเขตแพร่

(ง)

คำกล่าวต้อนรับ
พระราชเชมากร,รศ.ดร.
รองอธิการบดีวิทยาเขตแพร่

ขอประทานกราบเรียน เจ้าประคุณสมเด็จพระมหาธีรราชจารย์ กรรมการมหาเถรสมาคม
ประธานสภาวิทยาเขตแพร่ ที่เคารพอย่างสูง

กราบเรียน พระเดชพระคุณพระธรรมวัชรบัณฑิต ศาสตราจารย์ ดร.อธิการบดีมหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักวิจัยและนิสิต
ฝ่ายบรรพชิตทุกรูป

เจริญพร ผู้บริหาร ผู้ทรงคุณวุฒิ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักวิจัยและนิสิตฝ่ายคฤหัสถ์ทุกท่าน

กระผม/อาตมภาพ ในนาม ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิตของมหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ทั้งฝ่ายบรรพชิตและคฤหัสถ์ ขอถวายการต้อนรับ
และต้อนรับทุกท่านด้วยความยินดีเป็นอย่างยิ่ง

ตามที่ทางมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ได้จัดโครงการ
ประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๒ เรื่อง “พุทธนวัตกรรมกับการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน
ยุค New Normal” ดั่งมี วัตถุประสงค์ตั้งที่ทราบแล้วนั้น คือเพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของ
มหาวิทยาลัยสู่สาธารณะด้วยการตีพิมพ์ผลงานทางวิชาการด้านวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการ
พัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน เพื่อเป็นเวทีสาธารณะเสนอแนะผลงานวิชาการในประเด็นที่เกี่ยวกับ
วิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน และเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์
มุมมองในประเด็นที่เกี่ยวข้องของอาจารย์ นักวิจัย นักวิชาการ นิสิต นักศึกษาผ่านบทความวิจัย
และบทความทางวิชาการ อันจะเป็นบรรยายภาคให้กระตุ้นและพัฒนาทักษะทางวิชาการของ
บุคลากรของมหาวิทยาลัยและบุคคลทั่วไปอย่างเหมาะสมภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของ
ของโรคไวรัสโคโรนา (COVID-19) ผ่านช่องทางไลน์เป็นส่วนใหญ่มากกว่าทางออนไลน์

การจัดงานครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ต้องขออนุโมทนาขอบคุณทุกฝ่ายที่ได้มีส่วน
สำคัญในการสนับสนุนส่งเสริมและขับเคลื่อนในเชิงเอกสารและกิจกรรมทั้งหลายให้เป็น
ปรากฏแก่สาธารณชนอย่างเป็นรูปธรรม ในโอกาสพิเศษนี้ จึงขออนุญาตกล่าวต้อนรับและ
ขอบคุณในน้ำใจไมตรี ความเสียสละและความสมัครสมานสามัคคีของชาวมหาจุฬาฯและภาคี
เครือข่ายและสาธุชนทุกท่าน หากมีข้อบกพร่องประการใด ต้องขอประทานอภัยมา ณ ที่นี้ หวัง

(จ)

เป็นอย่างยิ่งว่าทุกท่านจะได้รับประโยชน์จากการจัดโครงการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๒ เรื่อง “พหุวัฒนธรรมกับการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนยุค New Normal” เพื่อไปบูรณาการกับการปฏิบัติหน้าที่ของตน ๆ ให้มีความเข้มแข็งด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ ในปัจจุบันและอนาคตสืบไป จึงขอถวายการต้อนรับและยินดีต้อนรับทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ครับ

ด้วยความนับถือและเจริญพร

(ฉ)

คำกล่าวต้อนรับ
นายสมหวัง พ่วงบางโพ
ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่

ขอประทานกราบบนั้สการ เจ้าประคุณสมเด็จพระมหาธีรราชจารย์ กรรมการมหาเถร
สมาคม ประธานสภาวิทยาเขตแพร่ ที่เคารพอย่างสูง

กราบบนั้สการ พระเดชพระคุณพระธรรมวัชรบัณฑิต ศาสตราจารย์ ดร.อธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักวิจัยและนิสิต
ฝ่ายบรรพชิตทุกรูป

เรียนผู้บริหาร ผู้ทรงคุณวุฒิ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักวิจัยและนิสิตฝ่ายคฤหัสถ์ทุกท่าน

กระผม นายสมหวัง พ่วงบางโพ ในนามหัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชนและพุทธศาสนิกชนชาวจังหวัดแพร่ ขอถวายการต้อนรับและ
ต้อนรับทุกท่านด้วยความยินดีเป็นอย่างยิ่ง

ในการที่ทางมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ได้จัดโครงการ
ประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๒ เรื่อง “ พุทธนวัตกรรมกับการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนยุค
New Normal ได้จัดกิจกรรมที่เป็นการระดมบุคลากร โดยเฉพาะการศึกษาทั้งคณะสงฆ์และ
คฤหัสถ์ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถ่ายทอดองค์ความรู้ ทักษะและประสบการณ์ที่
หลากหลาย โดยมี ผู้บริหาร อาจารย์ นักวิจัย นักวิชาการ นิสิต นักศึกษาและบุคคลทั่วไปทั่ว
ประเทศ นับได้ว่าเป็นความภาคภูมิใจร่วมกันทุกฝ่าย แสดงให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองทางด้าน
การศึกษาและพระพุทธศาสนาที่บูรณาการร่วมกัน ภายใต้ชื่อโครงการประชุมวิชาการระดับชาติ
ครั้งที่ ๒ เรื่อง “พุทธนวัตกรรมกับการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนยุค New Normal” ตามที่ทราบ
แล้วนั้น

กระผมในนามส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชนและ
พุทธศาสนิกชนชาวจังหวัดแพร่ทุกคน ขอถวายการต้อนรับและต้อนรับทุกท่านด้วยความยินดี
เป็นอย่างยิ่ง ที่ได้มีโอกาสพิเศษและสำคัญนี้ โดยมีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตแพร่ เป็นเจ้าภาพหลักในการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านวิชาการ
และด้านอื่น ๆ ด้วยความประทับใจแก่ทุกฝ่าย และหวังใจเป็นอย่างยิ่งว่า ท่านจะได้มีโอกาสมา

(ช)

เยือนจังหวัดแพร่อีกในครั้งต่อ ๆ ไป ไม่ว่าจะเป็นมิติทางด้านพระพุทธศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การท่องเที่ยวหรือแม้แต่การศึกษาก็ตาม จึงขอถวายการต้อนรับและยินดีต้อนรับทุกท่านด้วยความเต็มใจอย่างยิ่งครับ

กราบนมัสการและขอขอบคุณครับ

(๗)

คำกล่าวถวายรายงาน
การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๒ เรื่อง “พุทธนวัตกรรมกับการพัฒนาสังคม
อย่างยั่งยืนยุค New Normal” ในวันที่ ๓ - ๔ มิถุนายน ๒๕๖๕
ณ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

ขอประทานกราบเรียน เจ้าประคุณสมเด็จพระมหาธีรราชจารย์ กรรมการมหาเถรสมาคม
ประธานสภาวิทยาเขตแพร่ ที่เคารพอย่างสูง

เกล้าฯ พระราชเขมากร,รศ.ดร.เจ้าคณะจังหวัดแพร่ และรองอธิการบดีมหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ในนามผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต และผู้
มีเกียรติทุกท่านทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่พร้อมเพรียงกันจัดพิธีเปิดงานผ่านระดับ
ออนไลน์อยู่ ณ ขณะนี้ รู้สึกซาบซึ้งยินดีและกราบขอบพระคุณเจ้าประคุณสมเด็จพระ
มหาธีรราชจารย์เป็นอย่างยิ่ง ที่ได้โปรดเมตตาเป็นองค์ประธานในพิธีเปิดโครงการประชุม
วิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๒ เรื่อง “พุทธนวัตกรรมกับการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนยุค
New Normal” ในวันที่ ๓ - ๔ มิถุนายน ๒๕๖๕ ในวันที่

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ได้บริหารจัดการศึกษา
เป็นไป ตามพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ที่ทรง
สถาปนาสถาบันแห่งนี้ อีกทั้งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๔๐ ที่ครอบคลุมพันธกิจ ทั้ง ๔ ด้าน คือ ๑.การผลิตบัณฑิต ๒.การวิจัยและ
พัฒนา ๓.การบริการวิชาการแก่สังคม และ๔.การทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม สำหรับในปี
๒๕๖๕ นี้ ทางมหาวิทยาลัยได้กำหนดให้มีโครงการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๒ เรื่อง
“ พุทธนวัตกรรมกับการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนยุค New Normal ในวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๖๕
เพื่อให้เป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต ทั้งบรรพชิต
และคฤหัสถ์ ตลอดถึงนักวิชาการทั่วไป โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑.เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของมหาวิทยาลัยสู่สาธารณชนด้วยการตีพิมพ์ทาง
วิชาการด้านวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน

๒.เพื่อเป็นเวทีสาธารณะเสนอแนะผลงานวิชาการในประเด็นที่เกี่ยวกับวิจัยและ
นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน

(ณ)

๓. เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ มุมมองในประเด็นที่เกี่ยวข้องของอาจารย์ นักวิจัย นักวิชาการ นิสิต นักศึกษาผ่านบทความวิจัยและบทความทางวิชาการ

สำหรับการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๒ ในครั้งนี้ ยังอยู่ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ จึงได้ดำเนินการจัดกิจกรรมโดยผ่านระบบออนไลน์บางส่วนและออนไลน์ตามความเหมาะสม โดยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น จำนวน ๕๐๐ รูป/คน ทั้งนี้ ได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนและทุกฝ่ายด้วยดี ทำให้จัดงานบรรลุวัตถุประสงค์และดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย จึงขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ ที่นี้

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้ว เก้าฯของกราบอาราธนาเจ้าประคุณสมเด็จพระมหาธีรราชาร์ย กรรมการมหาเถรสมาคม ประธานสภาวิทยาเขตแพร่ ได้โปรดเมตตาเป็นประธานกล่าวเปิดการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๒ เรื่อง “พุทธนวัตกรรมกับการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนยุค New Normal” และให้โอวาทเพื่อเป็นสิริมงคลสืบไป

ขอประทานกราบเรียนด้วยความเคารพอย่างสูง

(ญ)

บทบรรณาธิการ

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ Conference Proceedings มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ได้จัดพิมพ์ขึ้นเนื่องในโอกาสที่วิทยาเขตแพร่ได้จัดโครงการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๒ MCU Phrae Congress II เรื่อง “พุทธนวัตกรรมกับการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนยุค New Normal” “Buddhist Innovation and Sustainable Social Development in New Normal” วันที่ ๓ - ๔ มิถุนายน ๒๕๖๕ ณ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ เพื่อส่งเสริมทักษะทางวิชาการ และเผยแพร่ผลงานอันเป็นประโยชน์ต่อการนำไปพัฒนาองค์ความรู้หรือประยุกต์ใช้ในการพัฒนาประเทศ ซึ่งรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ ครั้งที่ ๒ MCU Phrae Congress II เรื่อง “พุทธนวัตกรรมกับการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนยุค New Normal” ฉบับนี้ มีนักวิชาการทั้งภายในและภายนอก ได้ส่งบทความมาเป็นจำนวนมาก บรรณาธิการได้มีการคัดเลือกบทความ และได้ส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำการกลั่นกรอง ตรวจสอบเพื่อความถูกต้องทุกบทความซึ่งในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ Conference Proceedings ฉบับนี้มีบทความที่ผ่านการคัดสรรและให้ตีพิมพ์ในวารสารจำนวน ๕๗ บทความ เพื่อเป็นการเผยแพร่องค์ความรู้ให้แก่สังคมต่อไป

คุณค่าด้านวิชาการในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ Conference Proceedings ฉบับนี้จะมีประโยชน์สำหรับผู้สนใจศึกษาค้นคว้า นำไปใช้อ้างอิงในงานวิจัยและงานวิชาการ ในนามของกองบรรณาธิการ ขอขอบคุณ ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัย รวมถึงเจ้าของบทความ คณะกรรมการกลั่นกรองบทความทางวิชาการ คณะกรรมการฝ่ายจัดทำรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ Conference Proceedings ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้ทำงานด้วยความทุ่มเท เสียสละ ทั้งกำลังกายและกำลังใจร่วมกันจนสามารถจัดพิมพ์รายงานฉบับนี้ สำเร็จด้วยความเรียบร้อยเป็นอย่างดี

พระราชเชมมาร, รศ.ดร.

หัวหน้ากองบรรณาธิการ

(ฎ)

กำหนดการ

การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๒ MCU Phrae Congress II

หัวข้อ “พุทธนวัตกรรมกับการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนยุค New Normal”

“Buddhist Innovation and Sustainable Social
Development in New Normal”

วันที่ ๓ - ๔ เดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕

ณ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

.....

วันศุกร์ที่ ๓ เดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๐๘.๐๐ - ๐๙.๐๐ น.	-อาจารย์ นิสิต วิทยากร และเจ้าหน้าที่ลงทะเบียนเข้าร่วม กิจกรรม	หอประชุมนวมินท ราชูทิศโกศยืนคร มหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณราช วิทยาลัย วิทยาเขต แพร่
๐๙.๐๐ - ๐๙.๓๐ น.	พระราชเชมมากร,รศ.ดร. รองอธิการบดีวิทยาเขตแพร่ - จุดธูปเทียน และกล่าวนำบูชาพระรัตนตรัย - ให้โอวาท และเปิดกิจกรรม	
๐๙.๓๐ - ๑๑.๓๐ น.	การสัมมนาบรรยายพิเศษ โดย รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป ผู้อำนวยการหลักสูตร บัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง “นวัตกรรมการสื่อสารทางการเมือง”	
๑๑.๓๐ - ๑๒.๓๐ น.	พักผ่อนรับประทานอาหารเพล/รับประทานอาหารกลางวัน	

(ฎ)

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๑๒.๓๐ - ๑๔.๓๐ น.	บรรยายพิเศษ เรื่อง “ภาวะผู้นำด้านพุทธนวัตกรรมการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”	หอประชุมนวมินท ราชูทิศโกศยนคร มหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณราช วิทยาลัย วิทยาเขต แพร่
๑๔.๓๐ - ๑๕.๐๐ น.	พักน้มน้ำปานะ/รับอาหารว่าง	
๑๕.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.	เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาซักถามและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สรุปองค์ความรู้ร่วมกัน	
๑๖.๓๐ - ๑๗.๐๐ น.	พระราชเชมากร,รศ.ดร. รองอธิการบดีวิทยาเขตแพร่ มอบของที่ระลึกแก่วิทยากร ถ่ายภาพหมู่ร่วมกัน และกล่าวปิดกิจกรรม	

วันเสาร์ที่ ๔ เดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๐๘.๐๐ - ๐๘.๓๐ น.	- ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหาร ผู้ร่วมประชุมวิชาการลงทะเลเปียน และรับเอกสาร ณ หอประชุมนวมินทราชูทิศโกศยนคร	หอประชุมนวมินท ราชูทิศโกศยนคร มหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณราช วิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ และ ระบบออนไลน์ ผ่านโปรแกรม Zoom Meeting ID 5895154875
๐๘.๓๐ - ๐๙.๐๐ น.	- ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่ เป็นประธานถวายราชสักการะ พระบรมราชานุสาวรีย์ รัชกาลที่ ๕ - พระราชเชมากร,รศ.ดร. รองอธิการบดีวิทยาเขตแพร่ ถวายสักการะรูปเหมือนหลวงปู่พระมหาโพธิวงศาจารย์ อดีตประธานสภา/อดีตรองอธิการบดีวิทยาเขตแพร่และ เปิดนิทรรศการทางวิชาการ - รับชมวีดิทัศน์ แนะนำมหาวิทยาลัย ชมการแสดงฟ้อนรำ ชุดพระไตรรัตน์ประทานพร	
๐๙.๐๐ - ๐๙.๓๐ น.	- พิธีเปิดการประชุมวิชาการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ที่ ๒ MCU Phrae Congress II หัวข้อ “พุทธนวัตกรรมกับการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนยุค New Normal” - เจ้าประคุณสมเด็จพระมหาธีรจารย์ กรรมการมหาเถร สมาคม, ประธานสภาวิทยาเขตแพร่ กล่าวนำบูชาพระ รัตนตรัย	

(จ)

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๐๙.๐๐ – ๐๙.๓๐ น.	<ul style="list-style-type: none">- พระราชเชมากร,รศ.ดร. รองอธิการบดีวิทยาเขตแพร่ กล่าวถวายรายงาน- เจ้าประคุณสมเด็จพระมหาธีรราชจารย์ กรรมการมหาเถรสมาคม, ประธานสภาวิทยาเขตแพร่ กล่าวเปิดโครงการ และให้โอวาทแก่ผู้เข้าโครงการ- พระราชเชมากร,รศ.ดร. เจ้าคณะจังหวัดแพร่, รองอธิการบดีวิทยาเขตแพร่ กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมโครงการ- นายสมหวัง พ่วงบางโพ ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่ กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมโครงการ	หอประชุมนวมินทร์ ราชูทิศโกศกัณฐกร มหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณราช วิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ และ ระบบออนไลน์ ผ่านโปรแกรม Zoom Meeting ID 5895154875
๐๙.๓๐ – ๑๑.๐๐ น.	<ul style="list-style-type: none">- พระเทพปวรเมธี,รศ.ดร. รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปาฐกถา นำ การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๒ เรื่อง “พุทธ นวัตกรรมกับการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนยุค New Normal”	
๑๑.๓๐ – ๑๒.๐๐ น.	<ul style="list-style-type: none">- พั๊กฉันทดาอาหารเพล/รับประทานอาหาร	
๑๓.๐๐ – ๑๕.๐๐ น.	<ul style="list-style-type: none">- พระสุธีรัตนบัณฑิต,รศ.ดร. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธ ศาสตร์ บรรยายพิเศษ เรื่อง “การพัฒนางานวิจัยและ นวัตกรรมสร้างสรรค์”	ระบบออนไลน์ ผ่านโปรแกรม Zoom Meeting ID 5895154875 และอนไซส์
๑๕.๐๐ – ๑๗.๐๐ น.	<ul style="list-style-type: none">- การนำเสนอผลงานบทความทางวิชาการ งานวิจัย ระดับชาติ- การนำเสนอผลงานวิชาการ/งานวิจัย	ระบบออนไลน์ ผ่านโปรแกรม Zoom Meeting ID 8927995547 และ ID 4250764933

(๓)

สถาบันที่ส่งผลงานเข้าร่วมเสนอผลงาน

๑. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๓. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
๔. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๕. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
๖. วิทยาลัยเซนต์หลุยส์
๗. วิทยาลัยชุมชนน่าน
๘. วิทยาลัยชุมชนแพร่
๙. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
๑๐. โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย
๑๑. โรงเรียนบวรวิทยาลัย

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
การสร้างแรงจูงใจการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานในการสร้างสุขของนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ : A MOTIVATED OF PRACTICE MEDITATION TO HAPPINESS OF MAHACHULALONGKORNRAJAVIDYALAYA UNIVERSITY PHRAE CAMPUS' STUDENTS.	1
พระมหาสิทธิชัย ชยสิทธิ, อภิชา สุขจีน, พระอนุสรณ์ กิตติวัฒนโณ : Phramaha Sittichai Jayasiddhi, Aphicha Sukjeen, Phra Anusorn Kittiwanno	
ผลการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานต่อทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล : PROJECT-BASED LEARNING RESULTS OF NURSING STUDENTS ON 21 ST CENTURY SKILLS.	13
กุลพิชฌาย์ เวชรัตน์พิมล, ละเอียด แจ่มจันทร์ : Kulpicha Vetcharatpimon, Laiad Jamjan	
การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทานอีสปเพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของเด็กระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายชะอวด 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 : THE ARRANGEMENT OF LEARNING EXPERIENCE USING AESOP'S FABLES TO ENHANCE THE MORAL AND ETHICAL ASPECTS OF THE KINDERGARTEN CHILDREN IN THE 2ND YEAR OF THE SCHOOLS IN THE CHA-UAT NETWORK 3 UNDER THE OFFICE OF NAKHON SI THAMMARAT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 3.	27
ณัฐกานต์ พูลนวล, เฉลิมชัย มนุเสวต, ประภาศ ปานเจียง : Nattakarn Pooiuon, Chalermchai Manoosawet, Praphat Panjieng	

เรื่อง	หน้า
<p>กระบวนการสร้างนวัตกรรมบนฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่นและแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนานวัตกรรม : กรณีศึกษากลุ่มอาชีพหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) :</p>	39
<p>CREATIVE INNOVATION PROCESS BY LOCAL WISDOM-BASED LEARNING SUPPORT TO CREATE INNOVATION : CASE STUDY OF AN OTOP OCCUPATION GROUP.</p>	
<p>ทวิชากร ชุนภักดี, ฐาศุภกร์ จันประเสริฐ : Thawichakon Khunpakdee, Thasuk Junprasert</p>	
<p>เจตคติและความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ภาษาไทยโดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 :</p>	60
<p>THE ATTITUDE AND THE ABILITY TO READ AND THINK CRITICALLY IN THAI USING SQ4R TECHNIQUE AND SKILL PRACTICE FORM OF GRADE 5 STUDENTS.</p>	
<p>วรพร นุชสมบัติ, เกียรติวา บัญไพกราร, จุฑารัตน์ คชรัตน์ : Varaporn Nutsomboon, Kettawa Boonprakarn, Jutarat Kotcharat</p>	
<p>การพัฒนาชุดการสอนทักษะการเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกด ร่วมกับเทคนิคการจัดกิจกรรมแบบ TGT กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนฝั่งปาล์ม 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล :</p>	76
<p>THE DEVELOPMENT OF THE SKILL INSTRUCTIONAL PACKAGE ON SPELLING SECTION BASED ON COOPERATIVE LEARNING TGT TECHNIQUE OF PRATHOM SUKSA 3 STUDENTS, PHANGPALM 3 SCHOOL, SATUN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE.</p>	
<p>สกี้นะ เสมอภพ, ประภาศ ปานเจียง, สุดาพร ทองสวัสดิ์ : Sakenah Samerpop, Praphat Panjieng, Sudaporn Thongsawat</p>	
<p>กระบวนการสร้างชุมชนสัมพันธ์วิถีพุทธ : BUDDHIST COMMUNITY BUILDING PROCESS.</p>	93
<p>นวัชโรจน์ อินเต็ม : Nawataroj Intem</p>	

(ด)

เรื่อง	หน้า
กลวิธีการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษสำหรับนิสิต วิทยาลัยสงฆ์เชียงรายโดยใช้สื่อดิจิทัล : STRATEGIES FOR DEVELOPING ENGLISH LISTENING SKILLS FOR STUDENTS OF CHIANG RAI BUDDHIST COLLEGE BY USING DIGITAL MEDIA.	102
ภัทราวรรณ กวาวสาม, พระถิรวุฒิ โชติปัญญา (กาวีราวรรณ) : <i>Patalawan Gawsam, Phra Thirawut Chotipanyo (Kawirawan)</i>	
วิเคราะห์การบรรลุธรรมเพื่อความเป็นโสดาบันในคัมภีร์พระพุทธศาสนา : AN ANALYTICAL OF ENLIGHTENMENT FOR BEING SOTĀPANNA IN BUDDHIST SCRIPTURES.	115
พระครูประทีปธีรวัฒน์ (แสงงามดี) : <i>Phrakhru Prathipthirawat (Sawaaeng Ngamdee)</i>	
ศึกษาพุทธวิธีป้องกันมิฉนสังกัปะในพระพุทธศาสนาเถรวาท : STUDY OF BUDDHIST METHOD FOR PREVENTING MICCĀSANKAPPA IN THARAVĀDA.	125
พระครูวิรุฬห์ปัญญารัต (สมบูรณ์ บัวเฟื่อง) : <i>Phrakhru Wirunpanyarat (Somboon Buafueang)</i>	
ศึกษาวิเคราะห์การดำเนินกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของชาวพุทธในชีวิต วิถีใหม่ : กรณีศึกษาชุมชนวัดวงษ์อ้อม อำเภอพหลามพิตราม จังหวัดพิษณุโลก : AN ANALITICAL OF THE IMPLEMENTATION BUDDHIST ACTIVITIES OF BUDDHIST IN THE NEW NORMAL: A CASE STUDY OF WONG KLONG COMMUNITY, PHROM PHIRAM DISTRIC, PHITSANULOK PROVINCE.	137
พระพิทักษ์พล เดชพล (คล้ายวรรณ) : <i>Phra Pitakpon Tejabalo (Klaiwan)</i>	
ศึกษาการปฏิบัติศาสนกิจของพระสงฆ์ในชีวิตวิถีใหม่ : กรณีศึกษา วัดท่าหมื่นราม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก : STUDY THE PRACTICE OF BUDDHIST MONKS IN THE NEW NORMAL : A CASE STUDY THA MUEN RAM TEMPLE, WANG THONG DISTRIC, PHITSANULOK PROVINCE.	148
พระครูมานัสวรดิษฐ์ (มณู ใจทน) : <i>Phrakhru Manatworadit (Manu Chaithon)</i>	

เรื่อง	หน้า
<p>การถอดบทเรียนการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยการใช้ทุนทางวัฒนธรรม ของชุมชนตำบลพระหลวง อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ :</p> <p>THE LESSON LEARNED ON DEVELOPING THE QUALITY OF LIFE BY USING CULTURAL CAPITAL OF PHRA LUANG SUBDISTRICT, SUNG MEN DISTRICT, PHRAE PROVINCE.</p>	160
<p>มนัส จันทรพวง, วิยะณี ดังก้อง, ปาริฉัตร กุลเกลี้ยง, จุฬารัตน์ ดวงตาดี, จอมขวัญ เวียงเงิน, นุชนาฏ ชาวปลายนา : Manus Chanpoung, Wiyanee Dongkong, Parichat Koonkleang, Chulaporn Duangtadum, Jomkwan Wiangngern, Nutchhanrd Chawprayna</p>	
<p>ศึกษาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการสอนวิชาศิลปะ และทักษะการใช้ชีวิต :</p> <p>THE STUDY ON THE EFFICIENCY OF THE TEXTBOOK ON THE ARTS AND SKILLS FOR SELF-DEVELOPMENT SUBJECT OF PHRAE COMMUNITY COLLEGE.</p>	175
<p>นุชนาฏ ชาวปลายนา : Nutchanard Chawprayna</p>	
<p>การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากเศษไม้สักในชุมชนตำบลพระหลวงจังหวัดแพร่ :</p> <p>PRODUCT DEVELOPMENT FROM TEAK WASTE OF PHRA LUANG SUBDISTRICT COMMUNITY, PHRAE PROVINCE.</p>	185
<p>นุชสิริ ภาคยุทธ, ศุภลักษณ์ มุดยะ, รัตติกาล สัมภ์ประเสริฐ : Nuchsirir Parkyuth, Supaluk Mudya, Rattikan Sangprasert</p>	
<p>ศึกษาการบริหารงานกิจการคณะสงฆ์ด้านสาธารณสงเคราะห์ ของ พระราชโพธิวรคุณ (พายัพ ฐิตปัญโญ) :</p> <p>TO STUDY THE ADMINISTRATION OF SANGHA AFFAIRS IN THE FIELD OF PUBLIC WELFARE PHRARAJ BODHIWORAKUN (PAYAP THITAPUNY).</p>	195
<p>พระครูสิริเจติยบรรพต (จำปา), เทพประวิณ จันทร์แรง : Phrakhru Sirichetiyabanphot (Champa), Thepprawin Chanraeng</p>	

เรื่อง	หน้า
<p>การสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์จากผลิตผลทางการเกษตรตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ภายใต้การมีส่วนร่วมของสมาชิกชุมชน ตำบลทุ่งแล้ง อำเภอคลองจังหวัดแพร่ :</p> <p>CREATING VALUE ADDED PRODUCTS FROM AGRICULTURAL PRODUCTS ACCORDING TO THE CONCEPT OF CREATIVE ECONOMY UNDER THE PARTICIPATION OF COMMUNITY MEMBERS THUNG LAENG SUBDISTRICT, LONG DISTRICT, PHRAE PROVINCE.</p>	212
<p>ชัยวัฒน์ สมศรี, วิยะณี ดังก้อน, กรรณิการ์ เศวตปวิช, จุฬารภรณ์ ดวงตาต้า : Chaiwat Somsri, Wiyanee Dangkong, Kanniga Sawetpawit, Chulaporn Duangtadum</p>	
<p>ศึกษาวิเคราะห์รูปแบบภาวะผู้นำในวรรณกรรมสามก๊กในทางพระพุทธศาสนา :</p> <p>AN ANALYTICAL STUDY OF LEADERSHIP OF THE LEADERS IN THE ROMANCE LITERATURE OF THREE KINGDOMS IN BUDDHISM.</p>	228
<p>กรีชชัย ธรรมสอน, พระมหาพงษ์ประภากรณ์ วิสุทธิญาณเมธี : Krichchai Thumasorn, Phramaha Phongprabhakorn Visuddhimedhi</p>	
<p>นิราศหนองคายกับการล่าอาณานิคมของชาติมหาอำนาจตะวันตก และสงครามปราบฮ่อ :</p> <p>NIRAT NONG KHAI IN ACCORDANCE WITH COLONIZATION OF WESTERN POWERFUL COUNTRIES AND WARS OF HO'S MEMORIAL VICTORY.</p>	242
<p>วัฒนา มุลเมืองแสน : Wattana Moulmuangsaen</p>	
<p>การศึกษากระบวนการพัฒนาจิตอาสา : กรณีศึกษาสถานปฏิบัติธรรมสวนพุทธธรรม จังหวัดลำพูน :</p> <p>A STUDY OF THE VOLUNTEER DEVELOPMENT PROCESS : A CASE STUDY OF SUAN BUDDHADHAMMA OF BUDDHIST MEDITATION CENTER IN LAMPHUN PROVINCE.</p>	266
<p>ชมภูนุช ต๊ะชุมภู, ไพรินทร์ ณ วันนา, พระครูสิริสุตานุยุต : Chompoonuch Tachumpoo, Phairin Na Wanna, Phrakhrusirisutanuyut</p>	

เรื่อง	หน้า
<p>การประยุกต์ใช้หลักไตรสิกขาในการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน วิทยาลัย การอาชีพฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ :</p>	283
<p>THE APPLICATION OF THE TRISIKKHA PRINCIPLES IN THE DEVELOPMENT OF TEACHING AND LEARNING ACTIVITIES FANG VOCATIONAL COLLEGE, FANG DISTRICT, CHIANG MAI PROVINCE.</p>	283
<p>มณีกานต์ สุพงษ์ : <i>Maneekarn Supong</i></p>	
<p>แนวทางการบริหารนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่นของ เทศบาลตำบลแม่คำมี อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ :</p>	299
<p>GUIDELINES FOR PARTICIPATORY PUBLIC POLICY ADMINISTRATION AT THE LOCAL LEVEL OF MAE KHAM MEE MUNICIPALITY, MUANG PHRAE DISTRICT, PHRAE PROVINCE.</p>	299
<p>สมจิต ขอนวงศ์, ธนนันท์ คุ่มถิ่นแก้ว :</p>	
<p><i>Somjit khonwong, Thananan Kumthinkaew</i></p>	
<p>การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ในยุคศตวรรษที่ 21 บนหลักการพื้นฐานแนวคิด “ผู้เรียนเป็นสำคัญ” :</p>	315
<p>MANAGEMENT OF HISTORY LEARNING IN THE 21ST CENTURY BASED ON CONCEPTUAL PRINCIPLES “STUDENTS ARE IMPORTANT”.</p>	315
<p>พระครูใบฎีกาธนู ธนawatthano (เนียมวงศ์) :</p>	
<p><i>PhraKhrubidika Thanoo Thanawatthano (Niamwong)</i></p>	
<p>การศึกษาเปรียบเทียบกระบวนทัศน์เกี่ยวกับทฤษฎีสัมพัทธภาพของ อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ และหลักปฏิจลสมุปบาทในพระพุทธศาสนาเถรวาท :</p>	331
<p>A COMPARATIVE STUDY OF THE PARADIGM RELATED TO THE RELATIVITY THEORY OF ALBERT EINSTEINE AND THE PRINCIPLE OF THE DEPENDENT ORIGATION IN THERAVADA BUDDHSM.</p>	331
<p>สมเดช นามเกต, พระครูพิศาลสารบัณฑิต, พระครูจิรธรรมธัช,</p>	
<p>อภินันท์ จันตะนี, บุญส่ง ลินธุ์นอก :</p>	
<p><i>Somdat Namket, Phrakrupisalsarabandit, Phrakrujiradhammadat, Abhinant Chantanee , Boonsong Sinthunok</i></p>	

เรื่อง	หน้า
<p>การถอดรหัสคำว่า“โพชฌงค์ 7” ตามหลักการมหาสติปัฏฐานสูตร : DECODING THE WORDS “BOJJHANGA VII” ACCORDING TO THE PRINCIPLE OF THE MAHĀSATIPATTHĀNASUTTA.</p> <p>สร้อยญา โชติรัตน์, อลิษา อินจันทร์, วิลาสินี บุญธรรม, วังศรี เลขะวิวัฒน์ ประไพพรรณ กวีเกษม, พระครูสังฆรักษ์บุญเสริม กิตติวัฒนโณ (บุญเสริม ศรีทา) : Saranyar Chotirat, Alisa Injan, Wilasinee Buntham, Watcharee Lekawipat, Praphaiphon Kewkasem, PhrakrusangarakBoonserm Kittiwanno (Boonserm Sritha)</p>	347
<p>การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทย เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 : A DEVELOPMENT OF THE THAI LANGUAGE SUPPLEMENTARY SKILL DRILLS ON TYPE AND FUNCTION OF WORDS FOR MATHAYOMSUKSA 1.</p> <p>วิราพร มาสกลาง : Wiraporn Masklang</p>	368
<p>ศึกษาสัมมาทิฏฐิกับการพัฒนาการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ของโรงเรียนสัพพัญญูวิทยา : STUDY SAMMA DITTHI AND EDUCATION DEVELOPMENTPHRA PARIYATIT DHARMA DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION OF SAPPANYUWITTAYA SCHOOL.</p> <p>พระยอด คมภิโร (เสมอดี), วิโรจน์ วิชัย, พระบุญทรง ปุณฺณธโร : Phra Yod Cumpero (Samerdee), Viort Vichai, Phraboonsong Punyatharo</p>	384
<p>เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ศาสตร์พระราชาสู่การบริหารงานตำรวจ : UNDERSTANDING ACCESSIBILITY AND DEVELOPMENT THE KING’S PHILOSOPHY TO POLICE ADMINISTRATION.</p> <p>อังกูร ทวีเกตุ : Angkoon Taveegate</p>	404

(น)

เรื่อง	หน้า
การมีส่วนร่วมของนิสิตต่อการถ่ายทอดองค์ความรู้สัมมาชีพแก่เยาวชนและผู้สูงอายุ บ้านวังปึง จังหวัดแพร่ : THE PARTICIPATION OF THE STUDENTS TO THE TRANSMISSION OF KNOWLEDGE OF LIVELIHOOD TO THE YOUTH AND ELDERLY IN BAN WANGPUNG, PHRAE PROVINCE.	420
<i>อรอนงค์ ววงค์ : Onanong Woowong</i>	
หลักสูตรฐานสมรรถนะห้องเรียนสายอาชีพทางออกของการศึกษาไทยที่ไม่สูญเปล่า : VOCATIONAL CLASSROOM COMPETENCY BASE COURSE THE SOLUTION OF THAI EDUCATION THAT IS NOT WASTED.	433
<i>ประไพวรรณ ละอินทร์ : Prapaiwan La-in</i>	
การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น : LEARNING MANAGEMENT FOR SOCIAL STUDIES, RELIGION AND CULTURE SUBJECT GROUPS AND THE DEVELOPMENT OF LOCAL CURRICULA.	450
<i>พระสมพงษ์ ญาณฐิติโก (เต่าเจ้า) : Phra Sompong Natthiko (Thaongao)</i>	
พุทธวิธีการสอน : การสอนที่เปลี่ยนไปกับโลกที่เปลี่ยนแปลง : BUDDHIST TEACHING METHODS : CHANGING TEACHING WITH A CHANGING WORLD.	469
<i>พระพิทักษ์ อริยปุตฺโต (บุญทอง) : Phra Pituk Ariyaputto (boonthong)</i>	
สัมมาทิฐิเหตุทำให้เกิดความสงบสุขแห่งชีวิตและสังคมโลกปัจจุบันและอนาคต : RIGHT VIEW BRINGS PEACE OF LIFE AND SOCIETY IN THE PRESENT AND FUTURE WORLD.	486
<i>เจริญ มณีจักร, พระครูรัตนสุตาภรณ์, พระครูพิพิธจารุธรรม : Charoen Maneekak, Phrakhru Ratanasutaporn, Phrakru Phiphitcharutham</i>	

(บ)

เรื่อง	หน้า
ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัล : EDUCATIONAL DISPARITIES IN ACCESS TO DIGITAL TECHNOLOGY.	500
สุรชัย แก้วคุณ, ชวาล ศิริวัฒน์, พระมหาตুষ ขนติธมฺโม (คำหน่อ), ศักดิ์ดา งานหมั่น : <i>Surachai Kaewkoon, Chaval Siriwat, PhraMahaTui Khantithammo</i> <i>(Kham Nua), Sakda Nganman</i>	
มโนทัศน์เกี่ยวกับภาษาและความหลากหลายของภาษา : CONCEPTS OF LANGUAGE AND LANGUAGE DIVERSITY.	516
เอกลักษณ์ คงทิพย์, พระมหาจินดา ธีรเมธี : <i>Akekalak Kongthip, Phranaha Jinda Thiramethi</i>	
พุทธธรรมกับการบริหารบ้านเมืองที่ดีในยุคดิจิทัล : BUDDHADHAMMA AND GOOD GOVERNANCE IN THE DIGITAL AGE.	527
ดำเนิน หมายดี, วิไลวรรณ หมายดี : <i>Dumnern Maidee, Wilaiwan Maidee</i>	
การจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน สำหรับห้องเรียน แบบไฮบริด : THE PHENOMENON-BASED LEARNING APPROACH OF SOCIAL STUDY FOR HYBRID CLASSROOM.	539
เชาวฤทธิ์ จงเกษกรณ์, พระครูอุทัยสุตกิจ, สุวิชัย อินทกุล, สันติศักดิ์ กองสุทธิใจ : <i>Chaowarit Jongkatkorn, Prakruuthaisuttakit, Suvichai Intakul,</i> <i>Santisak Kongsutchai</i>	
สติ : พุทธธรรมแห่งการตื่นรู้เพื่อการครองตนในยุคดิจิทัล : MINDFULNESS : BUDDHIST PRINCIPLES OF AWAKENING FOR SELF GOVERNANCE IN THE DIGITAL AGE.	554
พระอธิการศักดิ์ธัช ส่วโร, พระราชเชมากร, พระครูสุนทรธรรมนิทัศน์ : <i>Phraathikarn Sakdithat Samvaro, Phra Rajakhemakorn,</i> <i>Phrakhru Soontrondhammanitus</i>	
ศึกษาความเชื่อและการบูชาพระสิวลีของชาวพุทธในสังคมไทย : STUDY THE BELIEF AND WORSHIP OF PHRA SIWALEE OF BUDDHISTS IN THAI SOCIETY.	565
พระชัยธัช อคควโร (ก้นจู) : <i>Phra Chaithat Ākawaro (Kanju)</i>	

เรื่อง	หน้า
<p>การศึกษาวิเคราะห์อิทธิพลของปฐมสังคีตึกถาที่มีต่อการเทศน์แจง 3 ธรรมาสน์ ในสังคมไทย :</p> <p>AN ANALYTICAL STUDY OF THE INFLUENCE OF THE INTRODUCTORY SPEECH ON THE PREACHING OF THE 3 DHARMAS IN THAI SOCIETY.</p> <p>พระมหาอุดมศักดิ์ อริยวิโส (สรเพ็ชร) : <i>Phra Maha Udomsak Ariyawangso (Sornphet)</i></p>	576
<p>จริยธรรม : การบริหารองค์กรอย่างมีส่วนร่วมในระดับชุมชน :</p> <p>ETHICS : MANAGING THE ORGANIZATION WITH INCORPORATING COMMUNITY INVOLVEMENT.</p> <p>พระมหาบวรวิทย์ รตนโชโต (อายุมัน), พระมหาเกียรติ วรกิตติ (ฉัตรแก้ว) : <i>Phramaha Bovornvit Ratanachoto (Aryumun), Phramahakeerati Warakitti (Chatkeaw)</i></p>	596
<p>ศึกษาวิเคราะห์คุณธรรมของเทวดาในคัมภีร์พระพุทธศาสนา :</p> <p>AN ANALYTICAL STUDY OF THE VIRTUES OF ANGELS IN BUDDHIST SCRIPTURES.</p> <p>พระมหาปณตพล กนตวณโณ (ทองศรี) : <i>Phramaha Panotpol Kantawanno (Thongsri)</i></p>	608
<p>การศึกษาทัศนคติของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย ในเขตบางแค กรุงเทพมหานคร :</p> <p>A STUDY OF DEMOCRATIC OPINION OF EDUCATIONAL PERSONNELS IN BANGKHAE DISTRICT, BANGKOK.</p> <p>สุธิดา ประมล, สุกิจ ชัยมุสิก : <i>Suthida Pramol, Sukit Chaimusik</i></p>	618
<p>กระบวนการเรียนรู้และถ่ายทอดวัฒนธรรมท้องถิ่นให้กับเยาวชนและผู้สูงอายุ :</p> <p>PROCESSES OF LEARNING AND TRANSFERRING LOCAL WISDOM FOR ELDERLIES AND YOUTHS.</p> <p>ฉวีวรรณ สุวรรณภา, พระครูปริยัติวรากร (สิมรัตน์ บุญเชื่อง), สายสมร วิทยศิริ : <i>Chaweewan Suwannapha, Phrakhrupriyaytwarkorn (Simrat Bunkhueang), Saysamon witayasiri</i></p>	629

เรื่อง	หน้า
<p>การพัฒนาหลักสูตรด้านอาหารเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพชุมชน ตำบลแม่ยม อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ :</p> <p>FOOD CURRICULUM DEVELOPMENT TO SUPPORT COMMUNITY HEALTH TOURISM IN MAE YOM SUBDISTRICT MUEANG PHRAE DISTRICT, PHRAE PROVINCE.</p> <p>จุฬารภรณ์ ดวงตาดำ, ปาริฉัตร กุลเกลี้ยง :</p> <p><i>Chulaporn Duangtadum, Parichat Koonklean</i></p>	643
<p>การมีส่วนร่วมทางการเมืองของชุมชนวัดหลวง อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ :</p> <p>THE POLITICAL PARTICIPATION OF WAT LOUNG COMMUNITY, MEAUNG PHRAE DISTRICT, PHRAE PROVINCE.</p> <p>พรสวรรค์ สุขไมตรี : <i>Ponsavon Sukmaitri</i></p>	655
<p>การส่งเสริมพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองกับกระบวนการพัฒนาประชาธิปไตย ชุมชน : กรณีศึกษาพื้นที่ตำบลป่าเมต อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ :</p> <p>CITIZEN POLITICAL DEVELOPMENT AND COMMUNITY DEMOCRATIZATION PROCESS : A CASE STUDY OF PA MAT SUB-DISTRICT, MUEANG PHRAE DISTRICT, PHRAE PROVINCE.</p> <p>กิตติศักดิ์ วิมล : <i>Kittisak Wimon</i></p>	667
<p>การสร้างจิตสำนึกของนิสิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนาผ่านโครงการส่งเสริม และพัฒนากิจกรรมนิสิตจิตอาสา :</p> <p>CREATING A PUBLIC MIND OF BUDDHIST STUDENTS THROUGH THE STUDENT VOLUNTEER ACTIVITIES PROMOTION AND DEVELOPMENT.</p> <p>อภิชา สุขจีน, พระอนุสรณ์ กิตติวัฒน์, ปัญญา สุนันตา :</p> <p><i>Apicha Sukjeen, Phra Anusorn Kittiwano, Panya Sunanta</i></p>	680
<p>การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญภาษาอังกฤษ ของนักเรียนโรงเรียนบวรวิชาลัย วัดร่องฟอง :</p> <p>THE DEVELOPMENT OF ENGLISH READING COMPREHENSION SKILLS OF STUDENTS AT BOWONWITCHALAI SCHOOL WAT RONG FONG.</p> <p>พระมหาณัฐวัฒน์ เหมือนอ่อน, ปัญญา สุนันตา :</p> <p><i>Natthawat Mueang-oon, Panya Sunanta</i></p>	690

เรื่อง	หน้า
<p>การศึกษาความรู้ความเข้าใจและแนวทางการพัฒนาของผู้นำชุมชน ในเรื่องกฎหมายมรดก : กรณีศึกษาในตำบลป่าแดง อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ : A STUDY OF KNOWLEDGE, UNDERSTANDING AND DEVELOPMENT APPROACHES OF LOCAL LEADERS IN THE SUCCESSION LAW : CASE STUDY IN PA DAENG SUBDISTRICT, MUEANG PHRAE DISTRICT, PHRAE PROVINCE.</p>	699
<p>สุพิชญา กันกา, สุขุม กันกา, ศรศักดิ์ อินทะกันท์ : <i>Supitchaya Kunka, Sukhum Kunka, Sorrasak Inthagun</i></p>	
<p>ความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ โดยใช้กลวิธี KWL PLUS : ALTERNATIVE ENGLISH READING ABILITY OF FIRST YEAR STUDENTS OF MAHACHULALONGKORNRAJAVIDYALAYA UNIVERSITY PHRAE CAMPUS THROUGH KWL PLUS.</p>	710
<p>ปัญญา สุนันตา, สายพิน รุ่งวัฒนะกิจ, สุมนต์เกียรติ์ แก่นมณี : <i>Panya Sunanta, Saipin Rungwattanakit, Sumontien Kaenmanee</i></p>	
<p>ศึกษาวិเคราะห์หลักการพูดในพุทธปรัชญาเถรวาทเพื่อสร้างผู้นำ : STUDY AND ANALYZE THE PRINCIPLES OF SPEAKING IN THERAVADA BUDDHIST PHILOSOPHY TO CREATE LEADERS.</p>	721
<p>พวงเพชร พลวิเศษ, พระครูใบฎีกาทวีศักดิ์ ไต้ศรีโคตร, พระครูสิทธิธรรมมาภรณ์ : <i>Phuangphet Polwiset, Phrakrubaidika Thaweesak TaiSrikhot, Phrakru Sitthithammarn</i></p>	
<p>การจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 : LEARNING AND TEACHING MANAGEMENT OF SOCIAL STUDIES IN 21ST CENTURY.</p>	729
<p>กิตติศักดิ์ แท่งทอง : <i>Kittisak Thangtong</i></p>	

เรื่อง	หน้า
<p>ศึกษาวิเคราะห์ปรัชญาความรักในบทเพลงของปัญญาเลิศขันธรรพบุตรผ่านพุทธปรัชญาเถรวาท :</p> <p>A STUDY AND ANALYSIS OF THE PHILOSOPHY OF LOVE IN SONGS OF PANJASIKA KHANDHARABUDDHA THROUGH THERAVADA BUDDHIST PHILOSOPHY.</p> <p>ส่งสุข ภาแก้ว, พระประเจน ทองเหมะ :</p> <p><i>songsuk phakaew, phra Prajen Thonghema</i></p>	743
<p>การศึกษาปฐมวัยในสถาบันวิทยาลัยชุมชน :</p> <p>EARLY CHILDHOOD EDUCATION IN INSTITUTE OF COMMUNITY COLLEGE.</p> <p>นรินทร์ รินพนัสสัก, นพรัตน์ พิมพ์สุข, นัสวรรณ ใจมัน :</p> <p><i>Narin Rinphanassak, Nopparat Pimsuk, Natsawan Jaiman</i></p>	756
<p>การถอดบทเรียน : การจัดการความรู้จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติศาสนกิจ :</p> <p>LESSON LEARNED: KNOWLEDGE MANAGEMENT FROM THEORIES TO RELIGIOUS PRACTICE.</p> <p>เขมิกา วรวิฑูฒิกุล, พระธงชัย วชิรญาโณ (พิชัย), ธนนันท์ คุ่มถิ่นแก้ว, นพรัตน์ รัตนวงศ์ :</p> <p><i>Khemika Varitwuttikul, Phra Thongchai Vachirayano (Pichai), Thananan Kumthinkaew, Nopparat Rattanawong</i></p>	779
<p>มรณานุสติ : บั้นปลายแห่งชีวิต :</p> <p>MARANASATI : THE END OF LIFE.</p> <p>พระครูสุนทรธรรมนิทัศน์, รวีโรจน์ ศรีคำภา, พรหมเรศ แก้วโมลา :</p> <p><i>Phrakhru Soontorndhammanitus, Raweerose Sricompa, Phromares Kaewmola</i></p>	796
ภาคผนวก	813

การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ในยุคศตวรรษที่ 21 บนหลักการพื้นฐาน
แนวคิด “ผู้เรียนเป็นสำคัญ”
MANAGEMENT OF HISTORY LEARNING IN THE 21ST CENTURY BASED
ON CONCEPTUAL PRINCIPLES “STUDENTS ARE IMPORTANT”

พระครูใบฎีกาธนู ธนawatthano (เนียมวงศ์),
PhraKhrubidika Thanoo Thanawatthano (Niamwong)
สาขาวิชาสังคมศึกษา สังกัดวิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
The Social Studies section of MCU, Phuttha Chinarat Buddhist College
E-mail : thanooo1144@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงองค์ความรู้อันเป็นแนวทางนำไปพัฒนา การจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 เกี่ยวกับการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ เป็นการชี้ให้เห็นถึงความเป็นครูที่ต้องตระหนักถึงเรื่องที่น่าเน้นให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ผ่านสื่อและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายตามความสนใจของผู้เรียน โดยมีครูเป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวก ซึ่งต่างจากกระบวนการจัดการเรียนรู้ทั่วไปที่เน้นให้เด็กศึกษาหาความรู้จากการสอนของครูโดยตรง ในการถ่ายทอดความรู้ความคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ภายใต้หลักการพื้นฐานแนวคิดผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อผู้เรียนมีความสามารถในการแสวงหาความรู้เพื่อการแก้ปัญหา มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ มีทักษะการคิดขั้นสูง ทักษะชีวิต และทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามวัย ให้มีคุณลักษณะของความเป็นพลเมืองที่มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เป็นผู้ใฝ่ดี ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการศึกษาและการทำงาน และเพื่อเป็นแนวทางในการตระหนักและสร้างคุณค่าของความเป็นครูให้เกิดความชัดเจนและตอบสนองกับการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ในศตวรรษที่ 21

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์, ศตวรรษที่ 21, ผู้เรียนเป็นสำคัญ

Abstract

This article aims to show the body of knowledge as a guideline for development. 21st century teacher learning management on learning history It indicates that the teacher must be aware of the focus on the learners to create knowledge by themselves. through various media and methods of learning management according to the interests of the learners with teachers as supporters and facilitators This is different from the general learning management process that focuses on allowing children to study directly from the teacher's teaching. in the efficient and effective transfer of knowledge and ideas of historical learning management Under the basic principles of student concepts, it is important for learners to have the ability to seek knowledge for solving problems have the ability to use technology for learning; advanced thinking, life skills and creative communication skills according to age to have the characteristics of citizenship with patriotism, religion, monarchy, good intentions, longing to learn, and to live sufficiently Commitment to study and work and to be a guideline for recognizing and creating the value of being a teacher to be clear and responsive to the management of history learning in the 21st century Keywords: 21st century, history, learner-centered learners are important.

Keyword : management of history learning, 21st century, learners are important

บทนำ

สังคมโลกในยุคศตวรรษที่ 21 มีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากยิ่งขึ้น มนุษย์เกิดการติดต่อสื่อสารกับโลกไร้พรมแดนอย่างรวดเร็ว ทำให้พลเมืองมีความคิดค่านิยม ความเชื่อ ตลอดจนวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงด้าน เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองระหว่างประเทศ ซึ่งมีผลต่อทุกชาติ ทุกภาษา เป็นเหตุให้ประเทศไทยจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว การจัดการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์พร้อม

ครูเป็นอาชีพหนึ่งในปัจจุบันได้รับผลกระทบมากในเชิงลบจากเทคโนโลยีสารสนเทศในการเผยแพร่ข่าวสารอย่างรวดเร็ว การปฏิรูประบบการจัดการเรียนรู้เป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญของการปฏิรูปการศึกษาโดยเฉพาะในการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ดังนั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้จบไปในแต่ละครั้งที่เข้าสอน มาเป็นอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน กล่าวคือเป็นผู้กระตุ้น ส่งเสริม ละสนับสนุน และจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาให้เต็มศักยภาพ ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของแต่ละบุคคล¹ (วิชัย ตันศิริ , 2547 : 26)

อย่างไรก็ตามในปัจจุบัน จะเห็นว่า ประเทศไทยเราได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาในรูปแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นี้ค่อนข้างมาก แต่อย่างไรก็ดี ถึงแม้เราจะนำแนวการจัดการเรียนรู้แบบนี้มาใช้มานานแล้ว แต่ผลสัมฤทธิ์ที่ออกมามากกลับไม่ดีเท่าที่ควร ส่วนหนึ่งเป็นเพราะการที่ครูผู้สอนมีความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญตามช่วงชั้นต่างๆที่ไม่เพียงพอ ทำให้ไม่สามารถสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ในการเรียนรู้ได้ตามแนวทางนี้ได้ อีกทั้งการศึกษาในระบบของไทยไม่ตอบโจทย์ให้เกิดการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญเท่าที่ควร เช่น มีวิชาที่ต้องเรียนต่อสัปดาห์มากเกินไป มีนักเรียนต่อห้องมากเกินไป มีสื่อไม่เพียงพอ รวมไปถึงการจัดสรรเวลาเรียนที่ไม่สอดคล้องกับแนวการเรียนรู้ สิ่งเหล่านี้จึงข้อจำกัดที่ทำให้แนวการจัดการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ไม่ประสบความสำเร็จในวงกว้าง

การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่ง ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ผ่านสื่อและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายตามความสนใจของผู้เรียน โดยมีครูเป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวก ซึ่งต่างจากกระบวนการจัดการเรียนรู้ทั่วไปที่เน้นให้เด็กศึกษาหาความรู้จากการสอนของครูโดยตรง แนวการจัดการเรียนรู้รูปแบบนี้เกิดขึ้นจากความเชื่อพื้นฐานที่ว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถที่จะเรียนรู้และพัฒนาได้ตามของตัวเอง แต่แตกต่างกันที่ความต้องการ ความสนใจและความถนัด รวม

¹ วิชัย ตันศิริ, โฉมหน้าการศึกษาไทยในอนาคต : แนวคิดสู่การปฏิรูปในพระราชบัญญัติการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ 4, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547), หน้า 26.

ไปถึงทักษะต่างๆ ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงไม่ควรที่จะเป็นไปในแนวทางเดียว ควรมีความหลากหลายและตอบสนองได้กับเด็กทุกกลุ่ม

ดังนั้นด้วยเหตุนี้ ผู้เขียนเชื่อว่าการจัดการศึกษาในปัจจุบัน จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ในยุคศตวรรษที่ 21 บนหลักการพื้นฐานแนวคิดผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนนั้นประสบความสำเร็จได้ ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้กล่าวโดยละเอียดเป็นลำดับสืบต่อไป

ความหมายของประวัติศาสตร์

ประวัติศาสตร์ เป็นศัพท์บัญญัติที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 6) ได้ทรงริเริ่มใช้ในความหมายของคำศัพท์ภาษาอังกฤษว่า “History” ซึ่งมีความหมายตรงกับคำว่า “Historia” ในภาษาละตินและสเปน “Histoire” ในภาษาฝรั่งเศส และ “Storia” ในภาษาอิตาลีรากศัพท์เดิมมาจากภาษากรีกว่า “Histor” ความหมายเดิมแปลว่า “ถัก” หรือ “ทอ” ซึ่งเฮโรโดตีสนักปราชญ์ชาติกรีกคนแรกใช้คำว่า “Historiai” ได้รับการยกย่องให้เป็นบิดาแห่งประวัติศาสตร์เนื่องจากเฮโรโดตีสเป็นผู้เชี่ยวชาญในวิชาวรรณคดี วัฒนธรรมและการเมือง รวมทั้งส่งเสริมการเขียนประวัติศาสตร์และวิชามานุษยวิทยา² นอกจากนี้นักประวัติศาสตร์ชาวต่างประเทศได้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับความหมายของประวัติศาสตร์ไว้ดังนี้ Aristotle กล่าวไว้ว่า ประวัติศาสตร์เป็นการบอกกล่าวอย่างมีระเบียบแบบแผนเกี่ยวกับเรื่องราวปรากฏการณ์ธรรมชาติ³

Frank G. Williston กล่าวไว้ว่า ประวัติศาสตร์เป็นสาขาเดียวกันในบรรดาวิชาสังคมศาสตร์ทั้งหมดที่ทำให้วิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกันมนุษย์มีความหมายและเชื่อมโยงติดต่อกัน (ชาญวิทย์ เกษตรศิริ และสุชาติ สวัสดิ์ศรี, 2518 : 193) ในขณะที่นักวิชาการชาวไทยได้ให้ความหมายประวัติศาสตร์หลายทัศนะ เป็นต้นว่าประวัติศาสตร์ คือ การศึกษาความเป็นมาของมนุษยชาติหรือสังคมใดสังคมหนึ่งตั้งแต่อดีตปัจจุบัน ถึงอนาคต โดยอาศัยวิธีการที่เป็นที่รู้จักกันว่า วิธีของประวัติศาสตร์⁴ ประวัติศาสตร์ คือ การไต่สวนเข้าไปให้รู้ถึงความจริงทุกสิ่งที่ยุมนุษย์ได้คิด ได้ทำ ได้หวังได้รู้สึก ประวัติศาสตร์จึงเป็นเรื่องเกี่ยวกับสังคมมนุษย์ การ

² Majumdar, R.K. and Srivastva, A.N. *Historiography*, (Delhi : nai Sarak, 1977), p. 9.

³ Louis, Gotts Chalk, *Understanding History : A Primer of Historical Method*, New York : Alfred A. Knopf, 1956), p. 41.

⁴ นิธิ เอียวศรีวงศ์, *ปรัชญาประวัติศาสตร์*, พิมพ์ครั้งที่ 2, (กรุงเทพมหานคร : ประพันธ์สาสน์, 2519), หน้า 171.

เปลี่ยนแปลงของสังคม ความคิดที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ⁵ ดังนั้นประวัติศาสตร์จึงเป็นการศึกษาเรื่องราวในอดีตที่รวมไปถึงระเบียบวิธีในการศึกษา เพื่อการอธิบายพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคมนั้นเอง⁶ ประวัติศาสตร์ยังสามารถนิยามได้ในหลายความหมาย

กล่าวสรุปได้ว่าจากความหมายของประวัติศาสตร์ที่กล่าวมาข้างต้น มีความหมายเป็น 2 นัยในความหมายอย่างกว้าง ๆ ประวัติศาสตร์ หมายถึง เรื่องที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ เวลา หรือประสบการณ์ทั้งหมดของมนุษยชาติในอดีต และในความหมายที่ครอบคลุมกว่าความหมายแรกประวัติศาสตร์ หมายถึง เหตุการณ์ในอดีตที่ได้มีการศึกษา วิเคราะห์ และมีการบันทึกไว้ อย่างเป็นระบบระเบียบด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ โดยมีการศึกษาที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ในอดีตปัจจุบัน และอนาคต ซึ่งความหมายของประวัติศาสตร์ในลักษณะนี้ จึงเป็นการอธิบายประสบการณ์ในอดีตที่มีคุณค่าขึ้นมาใหม่ให้ใกล้เคียงกับข้อเท็จจริงมากที่สุด เพราะเป็นการจัดการข้อมูลให้สัมพันธ์กับมิติเวลา บุคคล สถานที่ และเหตุการณ์

ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ระบุไว้ว่า การศึกษาประวัติศาสตร์ ทำให้ผู้เรียนทราบถึงเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและกฎหมายไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก⁷

นอกจากนี้ กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้ประวัติศาสตร์เท่ากับเป็นความพยายามทำความเข้าใจความจริงเป็นวิถีทางก่อกำเนิดและพัฒนาสติปัญญา เพราะการศึกษาและการค้นคว้าในทางประวัติศาสตร์ต้องอาศัยบุคคลที่มีคุณสมบัติหลายประการ เช่นความมีเหตุผล ความยุติธรรม

⁵ แฉมสุข นุมนนท์, **หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย**, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2533), หน้า 1.

⁶ อติศร ศักดิ์สูง, **ความคิดทางประวัติศาสตร์และวิธีวิทยาวิจัย**, (สงขลา : นำศิลป์โฆษณา, 2552), หน้า 6.

⁷ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **ตัวชี้วัดและการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2552), หน้า 2.

⁸ กาญจนา ศิริมุสิกะ, **สังคมศึกษา : การสอนที่เน้นการเรียนรู้เป็นศูนย์กลาง**, (สงขลา : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2544), หน้า 152.

ความวิริยะ อุตสาหะ ช่างสังเกต มีระเบียบ รอบรู้และเฉลียวฉลาด ฯลฯ ทำให้ผู้ศึกษาเป็นคน
 เฉลียวฉลาด มีไหวพริบ ทันคน ทันทเหตุการณ์ อันเป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้ในแขนง
 ต่างๆ เช่น สังคมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และรัฐศาสตร์ได้เป็นอย่างดีทำให้เราสามารถสนองความ
 ต้องการและความอยากรู้อยากเห็น จนได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลินกับประวัติศาสตร์
 อีกทั้งความรู้และแบบอย่างในประวัติศาสตร์ เป็นประสบการณ์สำหรับผู้ศึกษาในการใช้เป็น
 แนวทางต่อการกล้าเผชิญกับความจริงในชีวิต สอนให้ผู้ศึกษาเป็นคนรักความจริง มีคุณธรรม
 และหลักธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถฝึกการสร้างความคิดรวบยอด
 อันเป็นแก่นแท้ของความรู้ เป็นรากฐานนำไปสู่การฝึกให้มีนิสัย ทักษะที่ดีและถูกต้อง
 ในชีวิต เช่น การเป็นผู้มีมนุษยธรรม มีเหตุผล รู้จักเสียสละ และเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนมนุษย์มี
 มนุษย์สัมพันธ์ ชอบใฝ่หาความรู้ มีวิจารณญาณ กล้าวิจารณ์ในแนวทางริเริ่ม และสร้างสรรค์
 กล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้องและมีเหตุผล ตลอดจนเป็นผู้มีระเบียบวินัยรอบคอบ และรู้จักชั้น
 ตอนการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

รวมถึงแนวคิดของ⁹ กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้เหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ ทำให้มนุษย์รู้จัก
 ชาติพันธุ์ของตน จนเกิดเป็นความสามัคคีและจงรักภักดี สอนให้รู้จักประวัติความเป็นมาของ
 ชาติ เกิดความภาคภูมิใจและอนุรักษ์มรดกที่บรรพบุรุษสะสมไว้ เข้าใจและเห็นคุณค่าของมรดก
 อันทรงคุณค่า ได้แก่ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี วรรณคดีต่าง ๆ ความคิดความเชื่อ วิธีการ
 ดำเนินชีวิต ส่งผลให้รู้จักคิดอย่างมีวิจารณญาณ ใช้เหตุผลในการพิจารณาเรื่องราวที่เกิดขึ้น
 ยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น และรู้จักยอมรับความเป็นจริง ตื่นตัวปรับปรุงตนเองไม่หลงอยู่กับ
 อดีต ให้มีความรักชาติ รักบรรพบุรุษ สำนึกในบุญคุณต่อผู้ที่ทำประโยชน์และเสียสละชีพเพื่อ
 ชาติ เป็นต้น

กล่าวสรุปว่าจากความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ข้างต้น คุณค่าของ
 ประวัติศาสตร์ช่วยสอนให้มนุษย์รู้จักตนเองและเข้าใจสิ่งแวดล้อมทางสังคมได้อย่างมี
 ประสิทธิภาพ รู้จักอดีตของมนุษย์ และมีวิธีการในการแก้ไขปัญหาได้อย่างชาญฉลาด ผ่าน
 วิธีการทางประวัติศาสตร์ที่เป็นกระบวนการพิสูจน์หาเครื่องยืนยันหาข้อเท็จจริง โดยที่คำตอบที่
 ได้จึงต้อง

⁹ ประณาท เทียนศรี, การสอนสังคมเพื่อพัฒนาความคิดของนักเรียนระดับประถมศึกษา,
 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556), หน้า 21-22.

กระบวนการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ในยุคศตวรรษที่ 21

การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนสังคมศึกษาในรายวิชาประวัติศาสตร์ ควรมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ครบ 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย นอกจากนี้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักคิดอย่างมีเหตุผล สามารถค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองโดยอาศัยการสืบเสาะ สืบค้นเสาะหา สสำรวจ ตรวจสอบอย่างมีระบบเพื่อให้เกิดองค์ความรู้จนสามารถนำไปใช้แก้ไขปัญหาในอนาคต กระบวนการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ข้างต้น สามารถปรับใช้กับการจัดการศึกษาในทุกระดับชั้นตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ขึ้นอยู่กับเนื้อหาที่แตกต่างกันออกไป อย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ สามารถสังเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางนำไปปฏิบัติใช้ตาม กระบวนการพัฒนาผู้เรียนได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดประเด็นประวัติศาสตร์ เป็นการสังเกตเพื่อเลือกเรื่องหรือประเด็นที่ผู้เรียนสนใจ โดยให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาบทเรียนที่เรียน แล้วตั้งคำถามฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิดเพื่อนำไปสู่การกำหนดปัญหา จดบันทึกข้อมูลเหล่านั้นไว้เป็นพื้นฐาน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาตั้งสมมติฐาน

ขั้นที่ 2 การรวบรวมประวัติศาสตร์ เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนรวบรวมหลักฐานทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับประเด็นที่ได้ จากการทำงานกลุ่มเพื่อเสาะแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมด้วยการอ่านหรือศึกษาให้มากที่สุดเท่าที่ทำได้ การสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดกับผู้รู้

ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์ประวัติศาสตร์ เป็นการแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นออกจากกัน โดยการทำความเข้าใจแบบทั่วไป และทำความเข้าใจให้แจ่มชัดขึ้น เพื่อค้นพบประเด็นสำคัญหรือแก่นแท้ของข้อเท็จจริง แล้วจัดระเบียบจำแนกให้ตรงตามประเภทของเรื่องและความรู้

ขั้นที่ 4 การสังเคราะห์ประวัติศาสตร์ เป็นการนำหลักฐานมาตีความและสรุป เพื่อให้เกิดความเข้าใจข้อเท็จจริงในรูปแบบของแนวคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์เป็นเรื่อง ๆ โดยนำหลักฐานหรือข้อเท็จจริงมาพิจารณา อธิบาย วิพากษ์ วิจาร์ณ และแสดงความคิดเห็นประกอบอีกครั้ง

ขั้นที่ 5 การถ่ายทอดประวัติศาสตร์ เป็นการเผยแพร่ผลงานของผู้เรียนโดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมเข้าไปในการประยุกต์ใช้ เพื่อกระตุ้นหรือเชิญชวนให้บุคคลนอกห้องเรียน และมีจิตสำนึกในเรื่องราวอันดีงามในอดีต เป็นต้น¹⁰

¹⁰ วิภาพรรณ วิภาดา พินลา, การจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2564), หน้า 140.

กิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ในยุคศตวรรษที่ 21

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ครูผู้สอนสังคมศึกษารจัดกิจกรรมทั้งในและนอกชั้นเรียน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนเน้นให้ผู้มีความคิดด้วยการอภิปราย การเสวนา การอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ด้วยตนเอง การอ่านและการเขียนประวัติศาสตร์ให้เกิดการแสวงหาข้อมูล รวมถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถยืดหยุ่นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกทำกิจกรรมได้ตามความสามารถ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกชั้นเรียนเน้นให้ผู้เรียนดังนี้

1. กิจกรรมทัศนศึกษาตามรอยเส้นทางประวัติศาสตร์ คือ ให้ผู้เรียนไปทัศนศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า จากการสังเกต การสำรวจ การทดลอง การปฏิบัติจริง และเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ในห้องเรียนทั้งในประเทศและต่างประเทศโดยบูรณาการทักษะหลายด้านเข้าด้วยกัน เช่น การชมนิทรรศการ การชมพิพิธภัณฑ์ทางประวัติศาสตร์ การเยี่ยมชมโบราณสถาน โบราณวัตถุ การศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยอุทยานประวัติศาสตร์อยุธยา อุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง เส้นทางรถไฟสายมรณะหรือสายกาญจนบุรี การศึกษาสุสานโจโฉ นครวัดนครธม ฯลฯ และร่วมกันรับผิดชอบดูแลทะนุบำรุงรักษาให้เป็นมรดกไทยประจำถิ่น

2. กิจกรรมการจัดนิทรรศการประวัติศาสตร์ คือ ให้ผู้เรียนแสดงเรื่องราวและประวัติความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ในชุมชนที่ผู้เรียนอาศัยอยู่ เช่น สภาพที่ตั้ง การเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ตลอดจนฝึกฝนให้ผู้เรียนต่อยอดองค์ความรู้ในการเป็นมัคคุเทศก์แนะนำแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในจังหวัดแก่นักท่องเที่ยว เพื่อเป็นพัฒนาความสามารถทางภาษาการวางแผนกิจกรรมระหว่างการเดินทาง และการวางแผนแก้ปัญหา ฯลฯ

3. กิจกรรมการสืบสานมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นและวัฒนธรรมไทย คือ ให้ผู้เรียนอนุรักษ์วัฒนธรรมประจำท้องถิ่นและวัฒนธรรมไทย เช่น การส่งเสริมสถานที่สำคัญของท้องถิ่น อาหารพื้นบ้าน การละเล่นโบราณ การส่งเสริมแต่งกายชุดไทยในวันลอยกระทง การศึกษาศิลปะไทยโบราณ การเล่นดนตรีไทย นาฏศิลป์พื้นบ้าน วัฒนธรรมประเพณีในชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น การจัดกิจกรรมวันภาษาไทยที่ปลูกฝังการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง และการใช้เลขไทยที่ถูกต้อง ฯลฯ เพื่อให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญ เห็นคุณค่ามรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติ และก่อให้เกิดความรักความภาคภูมิใจในชาติบ้านเมืองของตน

4. กิจกรรมการชมภาพยนตร์ทางประวัติศาสตร์ คือ ให้ผู้เรียนเข้าใจประวัติความเป็นมาของชาติเข้าใจความคิดความรู้สึกของคนในสังคมต่าง ๆ และในเวลาต่าง ๆ กัน เช่น ภาพยนตร์ประวัติศาสตร์ชาติไทย ตำนานสมเด็จพระนเรศวรมหาราช สุริโยไท พิชัยดาบหัก

บางระจัน รวมทั้งภาพยนตร์ประวัติศาสตร์ต่างประเทศ 12 Years A Slave (ปลดแอกคนย่ำ
คน) ในการลดทอนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อันเป็นการลดอคติและได้บทเรียนจาก
ประวัติศาสตร์ เหตุการณ์หรือพฤติกรรมของมนุษย์ในอดีตที่ย่อมมีทั้งด้านดีและด้านร้าย
พฤติกรรมใดที่นำความเสียหายมาสู่สังคมส่วนรวมในอดีต ซึ่งอาจส่งผลร้ายมาสู่ปัจจุบันและ
เชื่อมโยงไปถึงอนาคต

5. กิจกรรมการทำโครงการประวัติศาสตร์ท้องถิ่น คือ ให้ผู้เรียนศึกษา ค้นคว้า
สัมภาษณ์ประวัติศาสตร์จากชาวบ้านในชุมชน และจากอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับขอบข่าย
ประวัติศาสตร์ทางด้านสังคมการเมือง เศรษฐกิจ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นในชุมชนของ
ตนเอง เช่น เรือกอและจิตรกรรมชิ้นเอกของทะเลใต้ ชุมชนชาวจีนในสมัยอยุธยา การนวดแผน
ไทยโบราณการสานเสื่อกระจูด ฯลฯ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการทำงาน การ
ประสานงาน และการติดต่อกับหน่วยงานต่าง ๆ พร้อมทั้งมีการวางแผนการทำงานกับประชม
ชนมากขึ้น

6. กิจกรรมการเขียนประวัติศาสตร์ท้องถิ่น คือ ให้ผู้เรียนเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
โดยใช้ฐานข้อมูลปัญหา ข้อมูลทุนของชุมชนมาเป็นเครื่องมือในการสร้างการเรียนรู้ และเสริม
พลังคนในชุมชนให้เข้มแข็งผ่านการทำเครื่องมือชุมชน 7 ชิ้น เช่น การทำแผนที่เดินดิน การทำ
ผังเครือญาติการทำโครงสร้างองค์กรชุมชน การทำระบบที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพและสวัสดิภาพ
ของประชาชนในชุมชน การทำปฏิทินชุมชน การทำและศึกษาประวัติศาสตร์ชุมชน การศึกษา
ประวัติชีวิตบุคคล

7. กิจกรรมการทำหนังสือประวัติศาสตร์ คือ ให้ผู้เรียนถ่ายทอดเรื่องราวในเหตุการณ์
สำคัญทางประวัติศาสตร์ของวีรบุรุษและวีรสตรี เช่น การทำสมุดภาพพระบายสี การทำสมุดภาพ
สามมิติ (pop-up) การทำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-book) ฯลฯ เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักการใช้เวลา
ว่างให้เป็นประโยชน์ อีกทั้งผู้เรียนได้ฝึกการคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการในการออกแบบ การ
วาดภาพการระบายสี การใช้ภาษา หรือการใช้คำในการถ่ายทอดเรื่องราวให้ผู้อื่นเข้าใจ

8. กิจกรรมการเข้าค่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้สังคมพหุวัฒนธรรม คือ ให้ผู้เรียนสร้างใจ
และปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันท่ามกลางความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Culture diversity)
เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึกในวิถีชีวิต ชาติพันธุ์ ภาษา ความเป็นอยู่ ศาสนา และความเชื่อของชน
กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เพื่อเกิดการเคารพและยอมรับในความแตกต่าง หรือลดการสร้างความเป็นอื่น
อันนำไปสู่ความไว้วางใจและมีความปรารถนาดีต่อกันอย่างสันติสุขในสังคม¹¹

¹¹ วิภาพรรณ วิภาดา พินลา, การจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21, กรุงเทพมหานคร
: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2564), หน้า 141.

การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ในยุคศตวรรษที่ 21

การวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ส่วนใหญ่มุ่งเน้นรูปแบบการประเมินผู้เรียนโดยการสังเกต การสัมภาษณ์ การอภิปราย การใช้แบบสอบถามการใช้มาตราส่วนประเมินค่า การให้ปฏิบัติและการนำไปใช้ การทดสอบ การวัดผลงานด้วยตนเองของผู้เรียน การวัดทางสังคมมิติ การรายงานปากเปล่า และการเขียนรายงาน ฯลฯ ดังนั้นในการวัดผลและประเมินผลจำเป็นต้องวัดผลและประเมินผลผู้เรียนเป็นรายบุคคล ควรเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง¹²

หลักการพื้นฐานของแนวคิด “ผู้เรียนเป็นสำคัญ”

1) ผู้เรียนมีบทบาทรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน ผู้เรียนเป็นผู้เรียนรู้ บทบาทของครูคือผู้สนับสนุน (Supporter) และเป็นแหล่งความรู้ (Resource Person) ของผู้เรียน ผู้เรียนจะรับผิดชอบตั้งแต่เลือกและวางแผนสิ่งที่ตนจะเรียน หรือเข้าไปมีส่วนร่วมใน การเลือกและจะเริ่มต้นการเรียนรู้ด้วยตนเองด้วยการศึกษาค้นคว้า รับผิดชอบการเรียนรู้ตลอดจนประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2) เนื้อหาวิชามีความสำคัญและมีความหมายต่อการเรียนรู้ ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ปัจจัยสำคัญที่จะต้องนำมาพิจารณาประกอบด้วย ได้แก่ เนื้อหาวิชา ประสบการณ์เดิม และความต้องการของผู้เรียน การเรียนรู้ที่สำคัญและมีความหมายจึงขึ้นอยู่กับสิ่งที่สอน (เนื้อหา) และวิธีที่ใช้สอน (เทคนิคการสอน)

3) การเรียนรู้จะประสบผลสำเร็จหากผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้เรียนจะได้รับความสนุกสนานจากการเรียน หากได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ได้ทำงานร่วมกันกับเพื่อน ๆ ได้ค้นพบข้อคำถามและคำตอบใหม่ ๆ สิ่งใหม่ ๆ ประเด็นที่ท้าทายและความสามารถในเรื่องใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น รวมทั้งการบรรลุผลสำเร็จของงานที่พวกเขาเริ่มด้วยตนเอง

4) สัมพันธภาพประกอบดีระหว่างผู้เรียน การมีสัมพันธภาพประกอบดีในกลุ่มจะช่วยส่งเสริมความเจริญงอกงาม การพัฒนาความเป็นผู้ใหญ่ การปรับปรุงการทำงาน และการจัดการ

¹² วิภาวรรณ วิภาดา พินลา, การจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2564), หน้า 151.

กับชีวิตของแต่ละบุคคล สัมพันธภาพประกอบเท่าเทียมกันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันของผู้เรียน

5) ครูคือผู้อำนวยความสะดวกและเป็นแหล่งความรู้ ในการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูจะต้องมีความสามารถที่จะค้นพบความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน เป็นแหล่งความรู้ที่ทรงคุณค่าของผู้เรียนและสามารถค้นคว้าหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ ที่เหมาะสมกับผู้เรียน

สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ความเต็มใจของครูที่จะช่วยเหลือโดยไม่มีเงื่อนไข ครูจะให้ทุกอย่างแก่ผู้เรียนไม่ว่าจะเป็นความเชี่ยวชาญ ความรู้ เจตคติ และการฝึกฝน โดยผู้เรียนมีอิสระที่จะรับหรือไม่รับการให้นั้นก็ได้อีก

6) ผู้เรียนมีโอกาสเห็นตนเองในแง่มุมที่แตกต่างจากเดิม การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งให้ผู้เรียนมองเห็นตนเองในแง่มุมที่แตกต่างออกไป ผู้เรียนจะมีความมั่นใจในตนเองและควบคุมตนเองได้มากขึ้น สามารถเป็นในสิ่งที่อยากเป็น มีวุฒิภาวะสูงมากขึ้น ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม และมีส่วนร่วมับเหตุการณ์ต่าง ๆ มากขึ้น

7) การศึกษาคือการพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนหลาย ๆ ด้านพร้อมกันไป การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นจุดเริ่มของการพัฒนาผู้เรียนหลาย ๆ ด้าน เช่น คุณลักษณะด้านความรู้ความคิด ด้านการปฏิบัติ และด้านอารมณ์ความรู้สึกจะได้รับการพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน

ทฤษฎีการสอนของกาเย

ทฤษฎีการเรียนรู้ 8 ขั้น ของกาเย (Gagne)

- 1) การจูงใจ (Motivation Phase) การคาดหวังของผู้เรียนเป็นแรงจูงใจในการเรียนรู้
- 2) การรับรู้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (Apprehending Phase) ผู้เรียนจะรับรู้สิ่งที่สอดคล้องกับความตั้งใจ
- 3) การปรุงแต่งสิ่งที่รับรู้ไว้เป็นความจำ (Acquisition Phase) เพื่อให้เกิดความจำระยะสั้นและระยะยาว
- 4) ความสามารถในการจำ (Retention Phase)
- 5) ความสามารถในการระลึกถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปแล้ว (Recall Phase)
- 6) การนำไปประยุกต์ใช้กับสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้ว (Generalization Phase)
- 7) การแสดงออกพฤติกรรมที่เรียนรู้ (Performance Phase)

8) การแสดงผลการเรียนรู้กลับไปยังผู้เรียน (Feedback Phase) ผู้เรียนได้รับทราบผลเร็วจะทำให้มีผลดีและประสิทธิภาพสูง

ทฤษฎีการเรียนรู้ของกาเย่

โรเบิร์ต กาเย่ (Robert Gagne) เป็นนักปรัชญาและจิตวิทยาการศึกษาชาวอเมริกา (1916-2002) ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการสอน คือ ทฤษฎีเงื่อนไขการเรียนรู้ (Condition of Learning) โดยทฤษฎีการเรียนรู้ของกาเย่จัดอยู่ในกลุ่มผสมผสาน (Gagne's eclecticism) ซึ่งเชื่อว่าความรู้มีหลายประเภท บางประเภทสามารถเข้าใจได้อย่างรวดเร็วไม่ต้องใช้ความคิดที่ลึกซึ้ง บางประเภทมีความซับซ้อนจำเป็นต้องใช้ความสามารถในขั้นสูง ทฤษฎีการเรียนรู้ของกาเย่ อธิบายว่าการเรียนรู้มีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ

ก. หลักการและแนวคิด

1) ผลการเรียนรู้หรือความสามารถด้านต่าง ๆ ของมนุษย์ ซึ่งมีอยู่ 5 ประเภท คือ

- 1.1) ทักษะทางปัญญา (Intellectual skill) ซึ่งประกอบด้วย การจำแนก แยกแยะ การสร้างความคิดรวบยอด การสร้างกฎ การสร้างกระบวนการหรือกฎขั้นสูง
- 1.2) กลวิธีในการเรียนรู้ (Cognitive strategy)
- 1.3) ภาษาหรือคำพูด (Verbal information)
- 1.4) ทักษะการเคลื่อนไหว (Motor skills)
- 1.5) เจตคติ (Attitude)

2) กระบวนการเรียนรู้และจดจำของมนุษย์ มนุษย์มีกระบวนการจัดกระทำข้อมูลในสมองซึ่งมนุษย์จะอาศัยข้อมูลที่สะสมไว้มาพิจารณาเลือกจัดกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และในขณะที่กระบวนการจัดกระทำข้อมูลภายในสมองกำลังเกิดขึ้น เหตุการณ์ภายนอกร่างกายมนุษย์มีอิทธิพลต่อการส่งเสริมหรือการยับยั้งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นภายในได้ ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนกาเย่จึงได้เสนอแนะว่า ควรมีการจัดสภาพการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับการเรียนรู้แต่ละ ประเภท

ซึ่งมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ภายในสมอง โดยการ จัดสภาพภายนอกให้เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้ภายในของผู้เรียน

ข. วัตถุประสงค์

เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ ได้อย่างดี รวดเร็ว และสามารถจดจำสิ่งที่เรียนได้นาน

ค. กระบวนการเรียนการสอน

กาเย ได้นำเอาแนวความคิดมาใช้ในการเรียนการสอนโดยยึดหลักการนำเสนอเนื้อหา และจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์ หลักการสอน 9 ประการ รายละเอียดแต่ละ ขั้นตอน มีดังนี้

1. เร่งเร้าความสนใจ (Gain Attention)

กระตุ้นหรือเร้าให้ผู้เรียนเกิดความสนใจกับบทเรียนและเนื้อหาที่จะเรียน การเร้าความสนใจผู้เรียนนี้อาจทำได้โดย การจัดสภาพแวดล้อมให้ดึงดูดความสนใจ เช่น การใช้ ภาพกราฟิก ภาพเคลื่อนไหว และ/หรือการใช้เสียงประกอบบทเรียนในส่วนบทนำ

2. บอกวัตถุประสงค์ (Specify Objective)

การบอกให้ผู้เรียนทราบถึงจุดประสงค์ของบทเรียนนี้มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการเรียนการสอนบนเว็บที่ผู้เรียนสามารถควบคุมการเรียนของตนเองได้ โดยการ เลือกศึกษาเนื้อหาที่ต้องการศึกษาได้เอง ดังนั้นการที่ผู้เรียนได้ทราบถึงจุดประสงค์ของบทเรียน ล่วงหน้าทำให้ผู้ เรียนสามารถมุ่งความสนใจไปที่เนื้อหาบทเรียนที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งยังสามารถ เลือกศึกษาเนื้อหาเฉพาะที่ตนยังขาดความเข้าใจที่จะช่วยทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ ตรงตามจุดประสงค์ของบทเรียนที่ได้กำหนดไว้

3. ทบทวนความรู้เดิม (Activate Prior Knowledge)

การทบทวนความรู้เดิมช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาใหม่ได้รวดเร็วยิ่งขึ้น รูปแบบการทบทวนความรู้เดิมในบทเรียนบนเว็บทำได้หลายวิธี เช่น กิจกรรมการถาม-ตอบ คำถาม หรือการแบ่งกลุ่มให้ผู้เรียนอภิปรายหรือสรุปเนื้อหาที่ได้เคยเรียนมาแล้ว เป็นต้น

4. นำเสนอเนื้อหาใหม่ (Present New Information)

การนำเสนอบทเรียนบนเว็บสามารถทำได้หลายรูปแบบด้วยกัน คือ การนำเสนอด้วย ข้อความ รูปภาพ เสียง หรือแม้กระทั่ง วิดีทัศน์ อย่างไรก็ตามสิ่งสำคัญที่ผู้สอนควรให้ ความสำคัญก็คือ ผู้เรียน ผู้สอน ควรพิจารณาลักษณะของผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้การนำเสนอ บทเรียนเหมาะสม สัมกับผู้เรียนมากที่สุด

5. ชี้แนะแนวทางการเรียนรู้ (Guide Learning)

การชี้แนะแนวทางการเรียนรู้ หมายถึง การชี้แนะให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้เรียนใหม่ ผสมผสานกับความรู้เก่า ที่เคยได้เรียนไปแล้ว เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่รวดเร็วและมีความ แม่นยำมากยิ่งขึ้น

6. กระตุ้นการตอบสนองบทเรียน (Elicit Response)

นักการศึกษาต่างทราบดีว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นจากการที่ผู้เรียนได้มีโอกาสมีส่วนร่วมใน กระบวนการเรียนการสอนโดยตรง

ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนบนเว็บจึงควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งอาจทำได้โดยการจัดกิจกรรมการสนทนาออนไลน์รูปแบบ Synchronous หรือการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านเว็บบอร์ดในรูปแบบ Asynchronous เป็นต้น

7. ให้ข้อมูลย้อนกลับ (Provide Feedback)

ลักษณะเด่นประการหนึ่งของการเรียนการสอนบนเว็บก็คือ การที่ผู้สอนสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้เรียนได้โดยตรงอย่างใกล้ชิด เนื่องจากบทบาทของผู้สอนนั้นเปลี่ยนจากการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้แต่เพียงผู้เดียวมาเป็นผู้ให้คำแนะนำและช่วยกำกับกับการเรียนของผู้เรียนรายบุคคล และด้วยความสามารถของอินเทอร์เน็ตที่ทำให้ผู้เรียนและผู้สอนสามารถติดต่อกันได้ตลอดเวลา ทำให้ผู้สอนสามารถติดตามก้าวหน้า และสามารถให้ผลย้อนกลับแก่ผู้เรียนแต่ละคน ได้ด้วยความสะดวก

8. ทดสอบความรู้ใหม่ (Assess Performance)

การทดสอบความรู้ความสามารถผู้เรียนเป็นขั้นตอนที่สำคัญอีกขั้นตอนหนึ่ง เพราะทำให้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนได้ทราบถึงระดับความรู้ความเข้าใจที่ผู้เรียนมีต่อเนื้อหาในบทเรียนนั้น ๆ การทดสอบความรู้ในบทเรียนบนเว็บสามารถทำได้หลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นข้อสอบแบบปรนัยหรืออัตนัย การจัดทำกิจกรรมการอภิปรายกลุ่มใหญ่หรือกลุ่มย่อย เป็นต้น ซึ่งการทดสอบนี้ผู้เรียนสามารถทำการทดสอบบนเว็บผ่านระบบเครือข่ายได้

9. สรุปและนำไปใช้ (Review and Transfer)

การสรุปและนำไปใช้ จัดว่าเป็นส่วนสำคัญในขั้นตอนสุดท้ายที่บทเรียนจะต้องสรุปมโนคติของเนื้อหาเฉพาะประเด็นสำคัญ ๆ รวมทั้งข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทบทวนความรู้ของตนเองหลังจากศึกษาเนื้อหาผ่านมาแล้ว ในขณะที่เดียวกันบทเรียนต้องชี้แนะเนื้อหาที่เกี่ยวข้องหรือให้ข้อมูลอ้างอิง เพิ่มเติม เพื่อแนะแนวทางให้ผู้เรียนได้ศึกษาต่อในบทเรียนถัดไปหรือนำไปประยุกต์ใช้ กับงานอื่นต่อไป ดังนั้นองค์ประกอบที่สำคัญที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ จากแนวคิดนักการศึกษากาเย่ (Gagne) คือผู้เรียน (Learner) มีระบบสัมผัสและระบบประสาทในการรับรู้สิ่งเร้า (Stimulus) คือ สถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ การตอบสนอง (Response) คือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้

กล่าวสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนที่มีการแผนเป็นลำดับขั้นตอนความสำคัญก่อนและหลัง การวางแผนการสอน การใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน การสร้างแรงจูงใจให้เกิดกับผู้เรียน สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่มิอิทธิพลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์การเรียนการสอนของซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้สอนมีการเตรียมความพร้อมและการแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องตามขั้นตอน ของการจัดการเรียนการสอนที่เตรียมไว้ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ

บทสรุป

จากข้อเสนอที่ผู้เขียนได้หยิบยกขึ้นมาว่า การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ในยุคศตวรรษที่ 21 บนหลักการพื้นฐานแนวคิด “ผู้เรียนเป็นสำคัญ” คือการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ในรูปแบบที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมโลกในยุคศตวรรษที่ 21 การจัดการศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์พร้อม คือ เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข มีการพัฒนากระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล มุ่งให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์อย่างมีเหตุผล แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้การศึกษาในรูปแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนี้มีการใช้กันค่อนข้างมาก แต่อย่างไรก็ดี ถึงแม้เราจะนำแนวการจัดการเรียนรู้แบบนี้มาใช้มานานแล้วไม่ใช่เรื่องที่แปลกใหม่ เป็นเรื่องที่หลายภาคส่วนได้จัดการศึกษาในรู้แบบนี้กันเป็นที่แพร่หลาย แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นผลสัมฤทธิ์ที่ออกออกมากลับไม่ดีเท่าที่ควรจะเป็น

การจัดการเรียนรู้ในรูปแบบผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ผู้เรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้จนนำไปสู่การเกิดองค์ความรู้ได้ด้วยตัวเอง ตามความเหมาะสมและความต้องการของเขา ซึ่งจะแตกต่างกับการจัดการศึกษาในรูปแบบทั่วไป ที่ครูเป็นผู้วางแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด แต่อย่างไรก็ดี การจัดการเรียนรู้ในรูปแบบผู้เรียนเป็นสำคัญนี้ ครูผู้สอนจะต้องเป็นคนที่มีความรู้ความสามารถ และเรียนรู้ทักษะความรู้ใหม่ๆอย่างสม่ำเสมอ รวมไปถึงต้องรู้จักจังหวะในการสอดแทรกสิ่งที่ต้องการสอนเข้าไปในการเรียนรู้ของพวกเขา เพราะการกำกับดูแลของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแบบผู้เรียนเป็นสำคัญ ถือเป็นตัวแปรหนึ่งในการส่งเสริมให้การจัดการศึกษารูปแบบนี้มีประสิทธิภาพ

การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมทั้งในและนอกชั้นเรียน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนเน้นให้ผู้มีความคิดด้วยการอภิปราย การเสวนา การอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ด้วยตนเองการอ่านและการเขียนประวัติศาสตร์ให้เกิดการแสวงหาข้อมูล รวมถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถยืดหยุ่นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกทำกิจกรรมได้ตามความสามารถปัจจัยสำคัญที่จะต้องนำมาพิจารณาประกอบด้วย ได้แก่ เนื้อหาวิชา ประสบการณ์เดิม และความต้องการของผู้เรียนผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้เรียนจะได้รับความสุขสานจากการเรียน หากได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ได้ทำงานร่วมกันกับเพื่อน ๆ ได้ค้นพบข้อคำถามและคำตอบใหม่ ๆ สิ่งใหม่ ๆ ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกและเป็นแหล่งความรู้ ในการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูจะต้องมีความสามารถที่จะค้นพบความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน ซึ่งถ้าครูผู้สอนสามารถปฏิบัติได้จริงตามขั้นตอนที่ผู้เขียนได้รวบรวมเรียบเรียงนำเสนอนี้ ก็เป็นแนวทางที่จะสามารถจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์บนหลักการพื้นฐานแนวคิดผู้เรียนเป็นสำคัญ

เอกสารอ้างอิง

- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. **สอนประวัติศาสตร์ให้เด็กมีสุขสนุกคิด**. นนทบุรี : สหมิตรพรินติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง, 2553
- วิชัย ตันศิริ. **โฉมหน้าการศึกษาไทยในอนาคต : แนวคิดสู่การปฏิรูปในพระราโชบายการศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- Majumdar. R.K. and Srivastva. A.N. **Historiography**. Delhi : nai Sarak, 1977.
- Louis. Gotts Chalk. **Understanding History : A Primer of Historical Method**. New York : Alfred A. Knopf, 1956.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. **ปรัชญาประวัติศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ประพันธ์สาส์น, 2519.
- แถมสุข นุ่มนนท์. **หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2533.
- อดิศร คักดีสูง. **ความคิดทางประวัติศาสตร์และวิธีวิทยาวิจัย**. สงขลา : นำศิลป์โฆษณา, 2552.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **ตัวชี้วัดและการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2552.
- กาญจนา ศิริมุสิกะ. **สังคมศึกษา : การสอนที่เน้นการเรียนรู้เป็นศูนย์กลาง**. สงขลา : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2544.
- ประณาท เทียนศรี. **การสอนสังคมเพื่อพัฒนาความคิดของนักเรียนระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556.
- วิภาพรรณ วิภาดา พินลา. **การจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2564.

